

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsako sredo — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROČNINA 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 300 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RACUN pri Komunalni banki v Novem mestu številka 60-KB-16-Z-24

Štev. 20 (426)

LETO IX.

NOVO MESTO, 21. MAJA 1958

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje Slovenski poročevalci v Ljubljani

Dan mladosti

Povesod cvetje, sonce, v vetru vihrajo zastave. Pomlad na vsakem koraku; maj, najljepši mesec leta, nas je znova prerodil. Od Tjentišta v Bosni, ob divji, nikoli ukročeni Sutjeski, prek Titograda in vzdolž Jadrana, skozi Istro in Slovensko Primorje, iz Ljubljane po trasi nove magistrale čez Dolenjsko v Zagreb, od tam v Sarajevo in v Makedonijo, skozi Skoplje in Niš ter čez Novi Sad v Beograd spremljamo te dni stotisoče in tisoče nasmejanih deklet in fantov, granicarjev in mornarjev, letalcev in pionirjev, gasilcev in članov Zvezd borcev, delavcev, kmetov, žen, mladih in odraslih, ki podajajo iz roke v roko veliko sporočilo:

Za Dan mladosti, za Troj rojstni dan, naš ljubljani tovariš Tito, tudi letos naše najtoplejše, najlepše in najbolj iskrene želje!

Proslava Dneva mladosti, ki je hkrati rojstni dan predsednika republike, postaja tradicionalna vse ljudska slovesnost. Od 1. maja dalje smo pričeli številnih telesovzgojnih, kulturnih, pionirskih in različnih drugih prireditvev v okviru teh proslav. V soboto in nedeljo bodo svečanosti dosegle svoj vrh. Tudi v naših krajih so organizacije pripravile za letošnji 25. maj bogat spored prireditev, zabav, rajanja, izletov, pohodov in obiskov mladinskih delovnih brigad na avtomobilski cesti. Vse govori samo o Dnevu mladosti, o veselju in sreči mladih src, ki so zdalej pomladi še posebno vzradočena.

Pesem mladosti prevzema milijone src delovnih ljudi. Ponos in radost naš uspehi, doseženi v svobodni, neodvisni domovini nas združujeta. Topla zavest, da gremo velikim ciljem zvesto in varno naproti, nam daje novih moči za vztrajanje pri tem, kar čutimo, da je za nas pravilno. In kakor ena sama velika družina smo ob 25. maju zbrani krog tovariša Tita.

Na steni lesene barake v enem izmed naselij vzdolž avtoceste je tale napis: »Tito je naša preteklost, naša sedanjost, predvsem pa naša bodočnost... In mi smo srečni, ker smo Titovi sodobniki...«

Dan mladosti. Včeraj, danes in jutri. Temu, ki strastno ljubi človeka, njegovo delo, svobodo, ponos, pravo in dostojanstvo, je dan mlad tudi v srednjih in poznih letih. Zanj ni starosti; njegovo življenje je en sam dan mladosti. In prav zato sta Titov osebni praznik in Dan mladosti naš skupni, najlepši pomladanski dan, poln cvetja, sonca, smeha in toplih, pretoplih želja...

SUTJESKA - simbol ljudske moči

15. obletnico znamenite bitke na Sutjeski v Bosni, kjer so naši partizani brez kakršnekoli tuje pomoči premagali izredno močne enote nemških fašistov, bomo 4. julija slovesno proslavili po vsej državi. Proslavo združujemo z Dnevom borca in s številnimi ostalimi prireditvami ob Dnevu mladosti in podobnih praznikih. Na proslavo v Tjentištu bo odšlo tudi približno 400 borcev NOB iz Slovenije, od teh približno 80 iz našega okraja.

Izvršni svet ljudske republike Bosne in Hercegovine je medtem objavil, da dolina Sutjeske za narodni park.

21. maj — dan vajencev

Na predlog CK LMS je republiški sekretariat za šolstvo odobril, da bo poslej 21. maj dan vajencev. Ta dan bodo vajenci pouka in dela prosti, imeli pa bodo najrazličnejša tekmovanja, kulturne prireditve, zborovanja, sestanke, izlete in podobno.

Praznik Starega trga

Tudi letos bodo prebivalci Starega trga ob Kolpi in v okolici praznovali 1. junija krajevni praznik, spomin na velik partizanski napad na fašistično postojanko v Starem trgu 1. junija 1942.

Na praznovanje se že pripravljajo. Občinski odbor SZDL Crnomelj pripravlja večji izlet v Stari trg na praznovanje krajevnega praznika. Pri kulturnem sporedu bodo sodelovale tudi skupne gimnazije iz Crnomlja, med njimi tudi priznani moški oktet.

S KONFERENCE KOMUNISTOV — GRADITELJEV AVTOMOBILSKE CESTE

Avto cesta Ljubljana-Zagreb BO GOTOVA DO 29. NOVEMBRA

V soboto 17. maja popoldne je bila v novomeškem Domu JLA prva redna konferenca komunistov — graditeljev avto ceste Ljubljana-Zagreb. Udeležilo se je 128 izvoljenih delegatov iz vseh osnovnih organizacij v gradbenih podjetjih in aktivnih ZKJ iz 16 naselij MDB vzdolž nove ceste. Navzoči so bili tudi član CK ZKS Dušan Bole, sekretar OK ZKS novomeškega okraja Jože Borštnar, predsednik CK LMS Tone Kropušek, polkovnik Simo Lívada, gostje iz brigad, Glavnega štaba MDB in predstavniki novomeških političnih in drugih organizacij.

V 14 osnovnih organizacijah ZKJ v gradbenih podjetjih in naselju Otočec ter v aktivnih majске izmene MDB je trenutno 2189 komunistov. Med 10.800 brigadirji in brigadirkami, kolikor jih je zdaj na avto cesti, je 18,7% članov ZKJ. O njihovem delu, dosedanjih uspehih in novih nalogah pri gradnji tega pomembnega objekta socialistične dobe je na sobotni konferenci najprej obširno, a zelo jedrnato in izčrpno poročal Niko Belopavlovič, sekretar začasnega komiteja komunistov-graditeljev avto ceste.

Najprej je podrobno analiziral obširna in navzlic slabemu vremenu pravčasno izvršena pripravljala dela, ki so omogočila veliki akciji nemoten začetek 1. aprila. S požrtvovalnim delom inženirjev, tehnikov, geometrov, pravnikov, komercialne službe, članov GS MDB in komandantov naselij ter vseh podjetij, ki sodelujejo na avto cesti, je bilo moč v rekordnem času vzpostaviti 16 naselij in zagotoviti vse potrebno, da je v redu stekla preskrba, komunalna služba, zdravstvena zaščita in s tem redno delo na številnih gradbiščih. Pri tem je tov. Belopavlovič poudaril ogromen gospodarski pomen nove ceste za

državo. Za takoj ob začetku nje graditve so pokazali vsi, ki so jim bila zaupana pripravljala dela, izredno pripravljenost in vsestransko požrtvovalnost. To velja tudi za projektante, pošto, železnico, gradbena podjetja in vse tiste ljudi, ki so novi avto cesti odstopili potrebno zemljo.

Zdaj se obrisi nove, mogočne magistrale čedalje bolj jasno kažejo. Več kot 250.000 kubikov humusa so odkrili brigadirji že do 8. maja; 165.000 kubičnih metrov zemlje so skopali in ugradili v nasipe, postavili 5 večjih objektov, 35 pa jih je v gradnji; propustov je gotovih 50, gradnja pa jih še 73. Naloga, ki je pred brigadami, nikakor ni lahka:

Deset let novomeškega učiteljsišča

Prihodnji teden se bodo začele prve proslave, s katerimi bo novomeško učiteljsišče proslavilo desetletnico svojega obstoja. Pokroviteljstvo nad prireditvami ob tem jubileju je prevzel tovariš Bogdan Osolnik, sekretar za informacije pri Zveznem izvršnem svetu.

V soboto 31. maja bo ob 11. uri dopoldne slavnostna konferenca profesorskega zbora, uro kasneje pa otvoritve razstave risb in ročnih del v prostorih učiteljsišča. Zvečer bo v Domu ljudske prosvete slavnostna akademija.

V nedeljo 1. junija bo ob desetih dopoldne lutkovna predstava dijakaške kroške Lutkarjev, ob 18. uri pa telovadni nastop na Loki. Zvečer ob 20.30 bodo učiteljsiščniki — taborniki pripravili taborni ogenj na propagandnem taboru Družine prijateljev Krke na travniku blizu pralnice peska (nasproti kopalščici).

4. junija bo pramska skupina Prosvetnega društva učiteljsiščnikov »Dragotin Kette« igrala v Domu ljudske prosvete Franje Jezusove apostole v režiji prof. T. Trdana. 7. junija bo bosta priredila mešanji in ženski pevski zbor učiteljsišča koncert.

Konec junija bo izšlo tudi izvestje s podrobnim pregledom desetletnega dela, uspehov in problemov novomeškega učiteljsišča.

Prvi nuklearni reaktor v Jugoslaviji

V soboto zjutraj je predsednik republike Josip Broz — Tito v inštitutu »Boris Kidrič« v Vinčah pri Beogradu izročil v obratovanje prvi jugoslovanski poskusni reaktor. Z maršalom Titom so bili pri tej pomembni svečanosti tudi visoki predstavniki zveznega izvršnega sveta. Z zgraditvijo tega eksperimentalnega nuklearnega reaktorja se ustvarja v naši državi prvi krat samovzdrževana verižna reakcija fisije, kar pomeni izredno važen nadaljnji korak na področju mirnega uporabljanja nuklearne energije pri nas. S tem smo prišli v vrsto prvih 10 držav v Evropi, ki imajo take reaktorje.

reaktorje, smo pa hkrati tudi med prvimi 7 državami, ki so take reaktorje same zgradile. Vse dele reaktorja smo izdelali v domačih tovarnah, naravnani uran in težko vodo pa smo nabavili v Sovjetski zvezi. Tovariš Tito je graditeljem in sodelavcem inštituta »Boris Kidrič« čestital k uspešno opravljeni nalogi.

Jutri II. mednarodni lesni sejem v Ljubljani

Jutri dopoldne ob 11. uri bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli II. mednarodni lesni sejem za katerega vlada med našimi podjetji precejšnje zanimanje.

Slavje partizanske doline

Sestnajsto leto že poteka, kar so v maju 1942 Topličani in drugi prebivalci Topliške doline množično odhajali v partizane. Vedno večja aktivnost partizanskih enot in čedalje širši odpor zavednega prebivalstva je primoral Italijane, da so že 24. maja 1942 zapustili Dol. Toplice. Osvobodilna fronta je takrat mobilizirala za boj proti okupatorju vse ljudstvo. V spomin na nepozabne majске dneve v letu 1942 bodo ta teden v partizanski Topliški dolini že šestič praznovali praznik občine STRAZA-TOPVICE.

Ob rojstvu strako-topliške občine pred leti ni manjkalo črnoledov, ki niso imeli za obstoj in razvoj tega področja skoraj nobene dobre besede. Čas in prizadevano delo občanov, kolektivov, organizacij in organov družbenega ter delavskega samoupravljanja v občini pa sta potrdila, da se občina Straza-Toplice razvija in napreduje.

Ena najvažnejših panog v občini je prav gotovo turizem. Ne le zavoljo prikupnih Dolenjskih Toplic, ki ga pozna daleč naokrog kot pomemben zdraviliški center, sloveč že v rimskih časih. Ne, tudi številne druge naravne lepote, privlačnosti, pokrajine in romantična dolina Krke nudijo prebivalcem tega okolja dovolj možnosti za nadaljnji turistični razvoj. Osrednjega pomena pa so prav gotovo Toplice. Občinski ljudski odbor je to tudi v celoti razumel, saj gradi zdravilišče z najetim posejdom najmodernejši odprt bazen, ki pomeni temeljni kamen nadaljnega turističnega razvoja Dolenjskih Toplic in cele občine.

Občinski ljudski odbor rešuje v tem predelu predvsem razna komunalna vprašanja. V zadnjem času so elektrificirali območje Ljubna pri Vrhnjih selih, v Gor. Lazah in v Rumanji; vasi pa so poglobili tudi do oddaljenih hiš industrijski tok. Da bodo kmetje lahko uporabljali kmetijske stroje na električni pogon. Pri Loki in Volavčah grade lesena mostova, delajo cesto do opekarne Zagreb in podaljšek ceste do vasi Prapreče. V Strazi so nedavno tega zgradili in opremili novo ambulanto, v Vavti vasi pa popolnoma preuredili in opremili Partizanov dom. V Strazi in Dol. Toplicah so obnovili prosvetna oz. združna domova, nabavili nove zavese, ustanovili godbo na pihala (last obč. sindikalnega sveta), nabavili nove zavese na odrih in poskrbeli za dobro predvajanje filmov v Toplicah in Strazi.

Mlada industrijska podjetja na področju občine se hitro in dobro razvijajo. Uspešno napreduje tudi kmetijstvo; zlasti se kmetje zanimajo za strojno obdelavo polj, za umetno osemnjanje živine, sortna semena in umetna gnojila.

Seveda vsega tega ni opravil občinski ljudski odbor sam. Pomagali so vsi zavedni prebivalci Topliške doline in obeh bregov Krke; vsi delovni kolektivi, kmetijske zadruge in član, številnih organizacij so dali pri tem svoj delež. Skromno naštetih uspehi — o nekaterih poročamo v današnjem številku še posebej — potrjujejo, da se celotno področje občine Straza-Toplice čedalje bolj združuje v zaokroženo gospodarsko celoto. Poglobljeno nadaljnje delo organov delavskega in družbenega samoupravljanja lahko dosedanje gospodarske uspehe in napredek občine samo še razširi in poveča. In prav to tudi iskreno želimo ob letošnjem prazniku toponosne, zavedne partizanske Topliške doline in celotne strako-topliške občine vsem njenim zavednim delovnim ljudem!

Dragi naš tovariš Tito!

Ob Tvojem rojstnem dnevu in Dnevu mladosti se toplim čestitkam vseh delovnih množic Jugoslavije pridružujejo tudi delovni ljudje novomeškega okraja z iskreno željo, da bi še mnogo let uspešno in zmagovito vodil naše narode na nadaljnji poti v lepšo bodočnost. Vse dosedanje uspehe našega notranjega razvoja in utrjevanja mednarodnega ugleda Jugoslavije smo dosegli pod Tvojim vodstvom, ki je, dosledno zvesto načelom marksizma-leninizma, usmerjalo vse naše delo v borbi za socialistične odnose doma in v svetu. Zato se z najgloblji čustvi hvaležnosti in vdanosti ljudstvo novomeškega okraja pridružuje Tvojemu prazniku in prazniku vseh naših narodov z neomajano vero v nadaljnje zmage pri naši socialistični graditvi, uveljavljanju enakopravnih odnosov med narodi, z neomajanim zaupanjem v svetle ideale, za katere si se boril vse svoje življenje ob vsestranski podpori narodov Jugoslavije.

Naj živi naš ljubljani učitelj in voditelj maršal Tito!

PREBIVALSTVO NOVOMEŠKEGA OKRAJA

Seja predsedstva SZDL Slovenije

Preteklo sredo je bila v Ljubljani seja predsedstva SZDL Slovenije, na kateri so razpravljali o nalogah Socialistične zveze ob ustanavljanju stanovanjskih skupnosti. Okrajne, občinske in osnovne organizacije SZDL bodo dobile priporočilo, da posvetijo posebno skrb ustanavljanju stanovanjskih skupnosti, zlasti v industrijskih srednjih in večjih mestih.

Predsedstvo Socialistične zveze je razpravljalo tudi o predlogu Okrajnega odbora SZDL Trbovlje o razpisu okraja Trbovlje. Predsedstvo se je s predlogom strinjalo ter sklenilo, naj politično in organizacijsko pripravijo združitve s sosednjimi okraji.

V začetku junija bo seja Glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije, na kateri bodo razpravljali o delu in nalogah SZDL na vasi ter o nalogah Socialistične zveze ob ustanavljanju stanovanjskih skupnosti.

Nova priznanja brigadam

V prvi polovici maja so mladinske delovne brigade na avto cesti znova dosegle izvrstne rezultate. Tako je n. pr. sarajevska brigada izpolnila desetletne naloge z 260 odstotki, kar je hkrati doslej najboljši uspeh od začetka del. Dubrovniška brigada je izpolnila naloge v prvih 10 dneh z 242 odstotki, viroviška z 252 odstotki, bihaška z 222 odstotki itd. Glavni štab je za dosežene uspehe objavil za udarne številne brigade; 40 brigad je bilo proglašeno za tretje, 12 drugič, 6 pa prvič, medtem ko so bile 3 brigade pohvaljene. Posebno priznanje je dobilo 8 brigad, ki presegajo svoje delovne obveznosti z nad 200 odstotki.

VREME
ZA ČAS OD 22. MAJA DO 1. JUNIJA
Okrog 22. in okrog 28. maja padavine in hladneje. Druge dni lepo vreme.
V. M.

Kanjižarica 251 milijonov investicijskega posojila

Na zadnji seji je upravni odbor Jugoslovanske investicijske banke odobril investicijsko posojilo Rudniški rjavega premoga Kanjižarica v višini 251.360.000 din za razširitev rudnika. Posojilo je razdeljeno na obdobje treh let 1959 - 1961. Rok odpisa je 30 let s 3 odstotno obrestno mero. Če omenjenemu znesku investicijskega posojila pristajejo še lastno udeležbo sredstev v višini 15.230.000 din, bo prenovljeni Kanjižarica razpolagala s skupnim zneskom 266.590.000 dinarskih sredstev za povečanje vrednosti osnovnih sredstev. S temi sredstvi bodo zgrajeni nujno potrebni zunanji in jamski objekti ter nabavljena tehnična oprema. Od zunanjih objektov bodo dogradili strojno za izvažanje in strojno opremo izvoznega vpadnika ter zgradili novo separacijo in obratno posilje s kopalnico in garžerom za rudarje. V jami bodo odprli nova obzornja ter uredbili prevozna, izvozna in zrakoplovna. Novi izvorni vpadnik, ki bo v celoti dolg 361,5 m in je zgrajen v okroglem profilu 3,40 m pod naklonom št. stopinj, bo omogočil prevoz močnega, s čimer bodo kanjižarski rudarji rešili dosedanega izredno naporenega in zamudnega pešačenja v jami in iz jame. Pod vpadnikom bo zgrajeno žepališče z vodnimi programi, ki bodo imele zadostno kapaciteto za zbiranje dotekajočega jamske vode in bo tako preprečena potopitev najbližjih odprtih jamskih del ob morebitnih vdorih jamske vode bodisi iz starih del ali pa iz osnovnega goriva. Nabava in vgraditev nove opreme bo omogočila uvedbo sodobnejših načinov rudarjenja ter s tem večjo proizvodnjo.

Z nakazano izgradnjo rudnika se bo povečala proizvodnja premoga za 200% in sicer od sedanjih 30.000 ton na 90.000 ton premoaga letno. Če v tekočem letu bodo kanjižarski rudarji nakopali nad 40.000 ton kakovitega rjavega premoga. To občutno pove-

čanje dosežene proizvodnje premoga dovoljujejo razmeroma velike zaloge premoagovne substance, ki so do danes ugotovljene. Medtem ko se še pred dobrimi šestimi leti trdilo, da znašajo zaloge uporabne substance kanjižarskega premoga komaj tri in pol milijona ton, je danes potrjenih od merodajnih forumov nad deset milijonov ton zalog.

Razen v povečani proizvodnji se bo pokazala rentabilnost premoagovnika Kanjižarice tudi v povečani dohodku. Po izvršeni investicijski izgradnji se bo že v letu 1961 povečal celokupni dohodek za okoli 190.000.000 din, s čimer se bo utrdilo gospodarsko stanje podjetja ter omogočilo nemoteno odplačevanje anuitet zneska posojila.

Čeprav so dosežena letošnja povečana proizvodnja premoga s številno isto delovno silo, kot jo rudnik danes zaposluje - to se bo namreč doseglo s povečano storilnostjo - bo vendar potrebno zaposliti dodatno delovno silo za investicijska dela, ki jih bo podjetje izvrševalo v lastni režiji. Rudnik bi potreboval zlasti več strokovno kvalificirane kadra, ki bo kos vsem nalogam sodobnega načina odkopavanja

premoaga in upravljanja novih strojnih naprav. Leto bo moral rudnik zaposliti še okoli 40 novih delavcev.

Vzpostavljanje potrebo po dodatni delovni sili pa nastopa vprašanje stanovanjskega fonda. Rudnik razpolaga zdaj z razmeroma majhnim številom lastnih stanovanj, dodatnih delavcev iz bližnje in daljnje okolice pa ni pričakovati, ker je vsa delovna sila že zaposlena. Znano je, da je Bela krajina vsled borpnege obsega površnih obdelovalnih zemlji še vedno v izredno delovni sili, vendar je potrebno nuditi vsem v industrijo pritegnjenim delavcem primerno bivaljeje kot osnovo življenjske ravnj. Zato bo nujno potrebno, da bo prenovljeni Kanjižarica hkrati z investicijsko izgradnjo rudnika začel tudi z gradnjo stanovanjskih blokov.

Se eno pereče vprašanje bo moral rešiti premoagovnik Kanjižarica v zvezi s povečano proizvodnjo premoga. Problem transporta premoaga od separacije do železnice postaja v Crnolju. Sled je prej bo morala normalizirati železniška proga nadomestiti kamione, kajti le tako bo zagotovljen normalen in cenen prevoz premoaga.

Izšla je 6. številka URADNEGA VESTNIKA okrajja Novo mesto

Minuli teden je izšla 6. številka URADNEGA VESTNIKA OKRAJJA NOVO MESTO, ki nosi datum izdaje 14. aprila 1958. V njej je objavljeno: Odlok OLO o spremembi in dopolnitvi statuta okrajja Novo mesto (v zvezi z ustanovitvijo novega sveta za splošne zadeve); Odlok OLO o določitvi stroškov za prehrano in premočanje pričam, izvedenem in kolonisti v upravnem postopku, trije odloki o določitvi zastopnikov v okrajno

obratno, trgovinsko in gostinstvo zbornico. Objavljena je uredba OLO o določitvi krajev, ki so za upravnega in vsaj eno osebo izredno težki, in tri odločbe o priložnosti do srednjih šol, dijakičnih domov, zavodov in soc. zdravstvenih zavodov od OLO na pristojne občine. Vestnik objavlja tudi nekaj odlokov in odredbo OLO o šentjernejski poročilni občinski volilne komisije Strala Toplice. V številki so objavljene bilance KZ Adlešič, KZ Mikronog in trg. podjetja »Toplice« v Dol. Toplicah za leto 1956 (I).

Poraba papirja v okrajnem vestniku pa ne namizja precej negospodarski; od skromnih št. strani te številke je ostala stran in pol nepotiskana, prav tako »bogati« pa so tudi vnesli prazni prostori, kar se kakrat ni zgodilo prejšnji. Tiskarstva v Kobilcu namreč ni nič cenjevali od ostalih naših grafičnih podjetij; njihove usluge pa so danes, kot nam je znano, precej dražje in bi kazalo uveljavljati Uradni vestnik tudi s te plasti bolj komercialno.

Dobičkamorna močvirja

Sredi 19. stoletja so bile piljave tako donosen izvozni predmet v Srbiji, da je imela država precejšnje dohodeke, ko je dajala v zakup močvirja, v katerih so lovili piljave. Izvažali so jih v Avstrijo, Italijo, Francijo in Nemčijo. Te dežele so tudi še danes glavni uvozniki piljav iz Jugoslavije. Lani je naš izvoz piljav dosegel 1 milijon 700 tisoč kilogramov.

»Meso od križca« v Kostanjevici

Bilo je v aprilu. V Zadržno mesnico v Kostanjevici je prišel kmet po meso. »Dva kg in pol bi rad, govorec je dejal. »Že dolgo ga nisem kupil. Enkrat bi pa za pet rad dobro juho za družino.«

Mesar J. mu odreže kos govedine in vrže na tehtnico. »En kg pa pol - bo dovolj?« »Ne,« reče kmet in pogosti, da mu odreže še za kos, da bo 2 kg in pol.

Mesar mu je odrezal še kos mesa, tako da je tehtnica pokazala zahtevano količino.

Kmet ogleduje meso. Ni tako kot si ga je želel. Malokdaj ga kupi, ker je precej drago, pa bi vsaj takrat rad kmet s kop. Zato poprosi, če mu odreže mesar od drugega kosa.

Mesar J. pa se zasmaje in reče: »Kaj pa hočete lepejša? Saj je venča od križca.«

»Ljudje v mesnici se spogledajo; kaj takega niso pričakovali. Zakaj? Drugi kos odrezanega mesa je bil glava, od katere so še vsi veseli nobje.«

Kmet nejevoljen zopet poprosi, naj mu vendra nekaj drugega. Mesar pa se čistočeno nasmeji in zavije meso od »križca« v papir in ga izroči kmetu.

Ali je prav, da v zadržni mesarni strežejo ljudem takli, ki imajo kmeta še vedno za »kmeta«, za lastnega govedo? Je, je si romanišeni je vse dobro? Kje je kontrola, da take odnoje do strank dopušta? Kje so zadržniki in ostali potrošniki, da to dopuščajo.

Letos 30.000 parov pravijo pri topliškem »BORU«

»Tok-tok-tok« so se mešali glasovi udarcev delavk v prikrevalnici med rotovih stroj. Približno 13 delet sed di za nizkim čevljarskim mizami. Komaj, da me je katera od njih preletela s pogledom, ko sem vstopil. Ena reže po kartonskem vzorcu del gornjega usnja, druga notranje dele, ena ali dve šivata. Vse pa hitijo.

V naslednjem prostoru, ki je že skoraj dvorana, dela blizu 60 ljudi. Tukaj je hrust mnogo večji. Polirni stroji, ki dokončno obdelajo čevlje, brni s presumljivim žžžž, med njegove glasove pa se mešajo udarci čevljarskih kladiv in rotov orojja. Mize so razporejene v odprtem četvorku. Prvi nabije na kopito notranje, drugi nalepi na zgornje usnje podlogo, tretji nategne in pribije oboje na kopito in nato četrti, peti itd. Na polici pri polirnem stroju pa se že zbirajo narejeni čevlji. Tudi tukaj delajo vsi zelo hitro, nihče ne spregovori besede, vsak samo hiti, hiti...

Tako dela in živ kolektiv industrije čevljev BOR v Dolenjskih Toplicah. Leta 1946 so pričeli v majhni delavnici, nato so se počasi širili, najemali nove prostore in plačevali visoko najemnino. Proizvodnje niso mogli nikakor dobro organizirati, ker so bili obrati raztreseni po Toplicah, Močali so in potrpeži, ker so vedeli, da moramo najprej zgraditi ključne objekte. Čez leta so se ojunčili. Zgradili so lepo dvonadstropno stavbo. Letno plačujejo več kot 2

milijona anuitet. Lani julija so preseleli. Proizvodnja se je takoj podvojila. Morali so najeti 6 milijonov obratnih sredstev, ki jih vračajo kot posojilo. Leta 1954 so izdelali 12.000 parov obutve, leta 1955 14 tisoč, leta 1956 prav tako lani pa že 20.500 parov. In letos? Pravijo, da jih bodo naredili 30 tisoč parov...

Vozni red avtobusov potrebujemo

Skozn Novo mesto vozil zdaj toliko avtobusov, da je res vsakomur ustrezno, če potuje proti Ljubljani, Brezicam, Zagrebu ali drugam. Prav zato pa, ker vozni red avtobusov, je potreben skupen razpored prihoda in odhoda avtobusov. Podoben »urnik vožnje« kot je za stare proge pred hotelom Metropol, naj bi bil za vse nove proge morda na Glavnem tingu, kjer so vsi avtobusi ustajali.

Vsaki dan je na trgu več potnikov, ki povprašujejo za prijede in odhode posameznih avtobusov. Res je bil vsem objavjen v časopisju, vendar je to premalo.

Gen ne zvišujejo, čeprav... Izdelujejo predvsem športno obutev za moške, ženske in otroke. Po vvelitvi v nove prostore so povečali proizvodnjo za 100%, pa tudi zmogljivost je sedaj 100% izkoriščena. Vse delo je normirano in razdeljeno na

trgu zimskih otroških konfekcijskih čevljev iz juhta. Tovariš Henigman mi je razložil, da goveji juht otekoča takozvano strojno fleks izdelavo. Telečji juht pa je predrag. Vempa, da bi marsikdo rad odinrl 500 ali 1000 dinarjev več, samo da bi dobil čevlje, v katere ne bi skozi zgoranje usnje takoj prodirala mokrota.

Obutev letošnje pomladi ne gre v promet tako kot sicer. Skladišča grozijo so še polna. Mnogo je bila krivna pozna in muhast pomlad: Kolektiv industrije čevljev BOR v Dolenjskih Toplicah pa kljub temu z zaupanjem gleda v bodočnost.

»Dober tek, tovariša!« zašleho se mi delavcem avtoprevoznega podjetja »Gorjanec« v Strazi, ki sta dopoldanski oddih izkoristila kar na soncu pred delavnico. Prijeten potek in razvedrilo pa želimo njima in vsem kolektivom podjetij in občin STRAZA-TOPLICE v soboto, ob šestem praznovanju občinskega praznika!

faze. S tem so plačni sklad na enoto proizvodva znajali za 20%. To jih je rešilo z ozirom na nove dajatve. Čeprav so cene surovin letos precej narasle, izdelkov niso podražili. Večino proizvodnje dobavljajo groistične mu podjetju USNJE v Ljubljani. Dobavitelji tega podjetja so sklenili, da bodo povišali cen izdelkom samo v primeru line. arnega povišanja cen surovin. S tem podjetjem so sklenili pogodbe, da bodo dobavljali čevlje na ravni cen iz leta 1957. Tovarne usnja pa so povišale cene, predvsem boksu. To povišanje cen so naknadno utemeljili in doseglj odobritev. Tudi topliški BOR bi verjetno na ta način lahko dosegel odobritev povišanja cen svojih izdelkov, vendar tega niso poizkusili. Rešila jih je dobro organizirana proizvodnja, povečana storilnost dela in stoodstotno izkoriščena zmogljivost obrata. Seveda bo imelo to klub temu posledice - dohodek podjetja bo manjši.

Mogoče vas zanima, kakšna je povprečna cena čevljev topliškega BORA? Za par moških čevljev zahtevajo 3.200 din, za par ženskih pa 2.500 din. Naše tovaršičke so torej skromnejše, čeprav jim radi očitamo modno razpisanost.

Trgovsko podjetje **MANUFATURA** Ljubljana, Trubarjeva 27 telefon 30-638

Naš cilj je zadovoljiti odjemalce z dobro kvaliteto, najzabranjšimi vzorci in nizkimi cenami!

RAZPIS

za tečaj Politčne šole pri CK ZKS od 2. septembra 1958 do 30. januarja 1959)

Tečaj Politčne šole je namenjen predvsem delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu, ki že delajo v organizacijah delavskega in družbenega upravljanja in jim je zato nujno potrebno osnovno znanje iz politične ekonomije in znanstvenega socializma.

Prijave z osebnimi podatki, s podatki o dokončanih šolah, tečajih, o osnovnem poklicu, zaposlitvi, višini mesečnih prejemkov ter tudi o stažu in funkcijah v političnih organizacijah in družbenih organih, pošljite do 25. 6. 1958 na upravo Politčne šole pri CK ZKS.

Šola ima tudi svoj internat za slušatelje, ki so doma izven Ljubljane.

O sprejemu in tečaju na vsak posameznik pismeno obveščeni in sicer najmanj 14 dni pred pričetkom tečaja. Podrobnejše informacije dobite na upravi šole, oziroma na občinskem komiteju svojega območja.

Zanimalo me je, zakaj ni na

Kratke iz RAZNIH STRANI

● V zadnjih dneh je prišlo v Libanonu do resnih nemirov proti vladi. Nekaj časa so celo govorili, da je vlada odstopila, toda pozneje se je izkazalo, da novica ni bila točna. Zarške nemirov je v libanonskem mestu Tripoliju, kjer je padlo v bojih med uporniki in vladi nekaj silami več ljudi. Vlado letalstvo je moralo celo bombardirati stare četrti mesta, ki jih držijo v rokah uporniki. Zaradi nemirov v Libanonu se je položaj na Srednjem vzhodu spet zaostri. Libanonska vlada dolži kot povzročitelja nerodov državljane Zdržene arabske republike, ki naj bi se z orožjem pretihotapili v Libanon. ZAE pa odgovarja, da je to samo poskus spreminjanja nerada v Libanonu v mednarodno vprašanje, da bi se Zahod lahko vmešal.

● V Sovjetski zvezi so izstrelili v vesolje tretji umetni zemeljski satelit, ki napravi pot okrog Zemlje v 106 minutah. Njegova največja oddaljenost od Zemlje je 1800 km, težak pa je 137 kg, od česar odpade na instrumente 966 kg. Instrumenti v satelitu bodo omogočili podatke o sestavi zgornjih slojev ozračja, kozmičnih žarkih, mikrometeoritih, temperaturnih spremembah itd.

● Predsednik japonske vlade Kiji je odgovoril na pismo, ki mu ga je prejel tri mesece preden je vladal, da pošlje sovjetski premier Nikiti Hruščev, v katerem je zahteval, naj japonska vlada odpre sovjetski sklep o enostranski ustavitvi jedskih poskusov. Premier Kiji poudarja, da japonska vlada in vse japonsko ljudstvo pozdravljata sovjetski sklep in pozivata sovjetsko vlado, naj ga ne spreminja.

● V Beogradu so parafirali besedilo dodatnega sporazuma k obstoječemu jugoslovansko-avstrijskemu sporazumu iz leta 1953 o ureditvi obojnega prometa med obema državama. Po tem dodatnem sporazumu se bo znatno razširil obojni promet med Jugoslavijo in Avstrijo.

● Britanski zunanji minister Selwyn Lloyd je v britanskem sprednjem domu izjavil, da je »realno upanje za produciranje bistvenih vprašanj, ki bodo na dnevnem redu konferenca na navisji ravni«. To je izjavil v zvezi s diplomatsko dejavnostjo v Moskvi pred sklicanjem te konference.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

- Cvet gloga — belega trna, glogovca (300 din), šmarnice (650 din), bezga osutega (200 din).
- Listi gozdnega jagode (100 din), šmarnice brez pecljev (120 din).
- Rastlino vodne kreše (140 din), jetičnika (105 din), njivske mačuhe (110 din), krvravage mlečka brez debelejših stebel (90 din).
- Korenine regrata (110 din), baldrijana (280 din), habata — smrdljivi bezeg (36 din).
- Lubje česminovih korenin (165 din), krhlika (54 din).
- Obvestilo: Nabrano cvetje lapuha in črnega trna odjetje v zadrugo najkasneje do 31. maja, ker se po tem času preneha odkup cvetja lapuha in črnega trna!

Notranjepolitični tedenski pregled ZAOSTAJANJE IZVOZA

Kljub ugodnemu razvoju proizvodnje v prvem četrtletju smo zaostali na zelo važnem področju gospodarstva - to je zunanji trgovini. Celoten izvoz se je sicer v vsej državi v primerjavi s lanskim letom povečal, toda manjši je izvoz in doliških proizvodov in sicer za 3 odstotke. Perspektivni in letošnji gospodarski načrt pa računa, da se bo zlasti povečal prav izvoz industrijskega blaga. V tem pogledu je bil izvoz iz Slovenije v primerjavi s jugoslovanskim izvozom še stabiln. V naši republiki v tem času nismo dosegli lanskega izvoza v prvem četrtletju. Takrat smo izvozili za štiri milijarde 655 milijonov dinarjev blaga. Letos pa smo izvozili v prvih treh mesecih le za tri milijarde 952 milijonov dinarjev blaga, pri čemer je najbolj zaostala prav industrija. V prvih treh mesecih je industrija izvozila za približno eno milijardo manj blaga kot smo to računali v planu. Manj kot lani so izvozile vse industrijske panoge razen industrije usnja in živilske industrije. Najbolj so zaostajale pri izvozu črna metalurgija, proizvodnja barvastih kovin in nekovinska industrija.

Razen tega, da smo v letošnjem prvem tromesečju izvozili manj blaga, ob čenji gospodarstva ugotovljamo, da uvoz

neprestano narašča in je bil celo večji kot lani v tem času. Vrednost lanskega uvoza je bila 5 milijard 729 milijonov, vrednost letošnjega uvoza pa je znašala 6 milijard 478 milijonov dinarjev. Uvoz predmetov za široko potrošnjo je sicer manjši kot lani, povečal se je pa uvoz opreme in surovin. Tako stanje v izvozu in uvozu pomeni, da se je naša zunanja trgovinska bilanca v prvih treh mesecih poslabšala v nasprotju s predvidevanji v planu. Ker je od zunanje trgovinske bilance odvisno vse gibanje gospodarstva, se bomo morali te naloge oprileti veliko bolj resno. Čeprav se je položaj na svetovnem trgu zaradi ameriške krize nekoliko poslabšal, to vendarle ne more biti opravilno za omenjeni zastoj pri izvozu. Prav tako ne opravljajo industrije in vse druge kolektive, ki izvažajo, dejstvo, da so bili zmanjšani nekateri koeficienti za izvoz. Koeficienti so v bistvu družbeni prispevek vse skupnosti (tistim podjetjem, ki izvažajo). Ta prispevek je bil včasih tolikšen, da so izvozniki prav zaradi tega navjajali cene in je bilo treba koeficiente, to je družbeni regres pri izvozu, zmanjšati prav zato, da bi zaslužili domači trg. Z večjim prizadevanjem bi prav lahko kljub nekoličkemu težjem pogojem dosegli večje uspehe pri izvozu. Zaradi zmanj-

ševanja dobička izvoznikov ni nihče upravljal zavirati izvoza, pač pa narobe: vsi kolektivi bi se morali bolj prizadevati. Postalo je že skoraj očitno, da organizacija zunanje trgovine ne ustrezava vse bolj zahtevnim nalogam in bodo zato kmalu sprejete določene spremembe. Seveda pa lahko največ pričakujemo od tega, kako se bodo v prihodnjih mesecih lotili nalog pri izvozu posamezni kolektiv. Mnogo je podjetij, ki imajo blago, katero bi bilo možno prodati na tujih trgih. Toda tega se ne lotijo ali zato ker so premalo izkušeni ali pa se ne zavedajo, kako važno je vključevanje naše zunanje trgovinske bilance za splošen gospodarski napredek.

V preteklem tednu je bilo pri centralnem svetu zveze sindikatov Jugoslavije posvetovanje o pretehih zadevah našega gospodarstva. Razpravljali so predvsem o vlogi sindikatov pri razdeljevanju skupnega dohodka gospodarskih organizacij. Sindikati naj bi čimprej pripravili ocene dosedanjega vpliva predpisov v razdeljevanju skupnega dohodka gospodarskih organizacij. Na osnovi teh ocen bi lahko sindikati predlagali spremembe, ki bi odstranile različne vplive teh predpisov na posamezne gospodarske organizacije. Izkušnje kažejo, da so v teklej položaju zlasti tista podjetja, ki imajo zastarelo opremo, težje pogoje za dobavo surovin in podobno. Sindikati si morajo prizadevati za ureditev teh vprašanj že zaradi tega, ker bi lahko različni pogoji slabo vplivali na uresničitev socialističnega načela nagrajevanja po delu.

Surovine niso vprašanje, na trgu jih je dovolj. Vprašanje so le barvana usnja. Večji čevljarski konfekcijski industrijski obrati naročajo cele pošiljke, usnjarna jih za njih izdeluje po naročilu. Manjši obrati, med njimi BOR, pa cele pošiljke ne morejo naročiti. Pobirajo le ostanke od »velikih«. To težko vprašanje bo treba čimprej rešiti.

Zanimalo me je, zakaj ni na

ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO

FLUORIZACIJA ZOB -

važen činitelj otrokovega zdravja

"Otroka boljše zobje, ne more jesti, hujska, v soli je raztresen, toži marsikatera mati pri zobozdravniku in prosti pomoči. "Zakaj ima moj otrok tako slabe zobe, sosedov pa nima nikoli nobenih težav z njimi?"

Zakaj je vendar toliko zobobolov, zaradi njih prečutih noči in prestanih bolečin?

Zob je sestavljen iz mehkih in trdih tvarin. Najtrša tvarina pri zobu je sklenina - površni sloj zoba - in ta igra veliko vlogo pri razvoju zobne gnilobe. Čim odpornejša je sklenina, tem manj verjetnosti je, da bo zob gnil.

Od česa pa je odvisna ta odpornost? Predvsem je važna doba, ko se začne v zobnem zanketu razvijati zobna sklenina, to je čas, ko se otrok še razvija v materinem telesu. Prav zato je važno, da se zaveda vsaka noseča žena, kako lahko pomaga otroku do zdravega in odpornega zobovja. S pravilno prehrano - dosti mleka (liter dnevno), sadja in zelenjave bo zagotovila otroku zdrave zobe.

Gnilobo preprečujemo tudi s pravilno otrokovo prehrano. Otrok naj dobi dovolj trde hrane; če nima na razpolago jabolk, pa ima gotovo možnost, da gloda premno korenje, repa in skorjo kruha. S temeljitim zvečenjem si čisti zobe, obenem pa krepi čeljusti, da se pravilno razvijajo in zobje prav izrastejo. Prezgodnji izpad mlečnih zob povzroči napredek nepravilni izrast stalnega zobovja. Koliko je nesrečnih fantov in deklet, ki se ravnajo zaradi slabih in nepravilno raščenih zob čutilo manj vredni v družbi!

Poleg prehrane pa imamo še važen pripomoček, da dosežemo odpornost zob proti gnilobi - fluorizacijo zobovja. Fluor je važen element, ki utrdi zobno sklenino. Pri nas ga uporabljamo kot kalcijev fluorid v obliki tablet - drugod (v Ameriki na primer) v nekaterih krajih fluorizirajo

vodo, kar pa pri nas zaenkrat še ni izvedljivo. Postopek je pri nas enostaven. Otrok dobi dnevno tri tablete in jih jemlje do izrasti stalnih zob. Tablete dobivajo otroci v otroških vrtcih, in osnovnih šolah pod kontrolo vzgojiteljev, nosečnice pa v pristojnih dispanserjih. V našem okraju je za sedaj omejena akcija na Novo mesto, Kostanjevico in Del-

loma Belo krajino, dokler ni zagotovljen celotni kontingent tablet.

Z novim šolskim letom pa bodo zajeti vrtci, šole in dispanserji v vsem okraju.

Ker so s tem zvezani tudi določeni stroški, mislim, da bo vsak radevolje dal dinar dnevno za tri tablete, kdor pa ne bo zmogel, mu bo pomagala občina. Zapomnimo si: fluorizacija zob je samo pripomoček v boju proti zobni gnilobi. Potrebna je stalna kontrola in higiena zobovja! Brez zobne ščetke in čiščenja zob ter pravilne prehrane ne bomo imeli zadovoljivega uspeha.

Starši - pomagajte otrokom do lepih, zdravih zob - hvalite nam bodo! Dr. Olga Kretič

Uzakonitve splava

V SMISLU POPOLNE SVOBODE NI NIKJER NA SVETU

Naše bralke bo gotovo zanimalo, kakšne sklepe so prinesla številna posvetovanja o dovoljenih splavih. Končni rezultati so taki: Pred dnevi je bilo v Beogradu posvetovanje o kontracepciji in zakonitvi odprave telesnega plodu, ki ga je organiziral Zvezni zavod za ljudsko zdravje. Posvetovanja so se udeležile predstavnice Zveze ženskih društev, predstavniki republiških društev za ljudsko zdravje ter različni strokovnjaki.

O uspehih in težavah dosedanjih kontracepcijskih posvetovalnic je poročal dr. Slavko Dju-ričić. Prvo tako posvetovalnico smo pri nas dobili že konec leta 1955 v Ljubljani, kasneje so jih ustanovili tudi v Skopju, Prizrenu, Novem Sadu, Sarajevu, Celju, Mariboru, Kranju, Novem mestu, Portorožu, Ilirski Bistrici, Postojni, na Reki, v Splitu, Zadru in Osijeku. Zagreb sam pa ima kar 6 takih svetovalnic.

Zanesljivost kontracepcijskega sredstva diafragma je potrdila praksa. Proučitev so dokazale, da je od vseh, ki uporabljajo to sredstvo, le 2 odstotka žena zanosilo in še te po lastni krivdi, ker niso sredstva pravilno uporabile.

Zal pa polovica posvetovalnic nima ustreznih prostorov in sredstev za propagando. Kot največja težava pri delu svetovalnic in uporabi sredstev za kontracepcijo pa so kulturna in zdravstvena zaostanost, nerazumevanje mož. vera in predsodki.

"Noben splav ne more biti brez posledic, pa naj bo opravljen še tako dobro", je nedavno dejala Vida Tomšič. Nadalje je rekla, da morajo vsa sredstva, ki jih bomo uporabili za zaščito žene, globoko spoštovati njeno osebnost in zakonsko skupnost. Predlagala je, naj to posvetovanje da pobudo za bolj elastično in življenjsko uporabo dosedanjih predpisov za odpravo plodu. Ob koncu se se zedinili, da je uporaba kontracepcije v sedanjih okoliščinah najugodnejši način za preprečevanje zanositve in urejanje števila porodov.

V razpravi so zlasti poudarili, da je treba pritiči s sistematičnim seksualnim vzgajanjem mladine, kjer naj bi sodelovala zdravstvene, prosvetne in druge ustanove ter množične organizacije.

"Pokaži kaj znaš" na Mirni

TVD "Partizan" na Mirni že dolgo vodi tudi kulturno prosvetno dejavnost v domačem kraju.

Nedavno je organiziral v svojem domu nastop neznanih talentov pod naslovom "Pokaži, kaj znaš" - prireditev, ki je vzbudila veliko zanimanja po bližnji in širši okolici.

Prireditelj je svoj namen vsekar dosegel. Razgibal je množico in nastopajoče na nov način, odkril res nekaj neznanih

v ogromni, večini prvici nastopali, vlije več poguma, pa tudi zato, ker je hotel, da je ocenja in razdelitev nagrad izključno po volji občinstva.

V prvem delu prireditve je nastopala samo šolska mladina, za katero so bile pripravljene posebne nagrade in ki je bila tudi posebej ocenjena. Med vsemi je ljudem najbolj ugajala prikupna učenka I. razreda Pire Karla, ki je izredno ljepo zapela dve pesmi, požela viha-

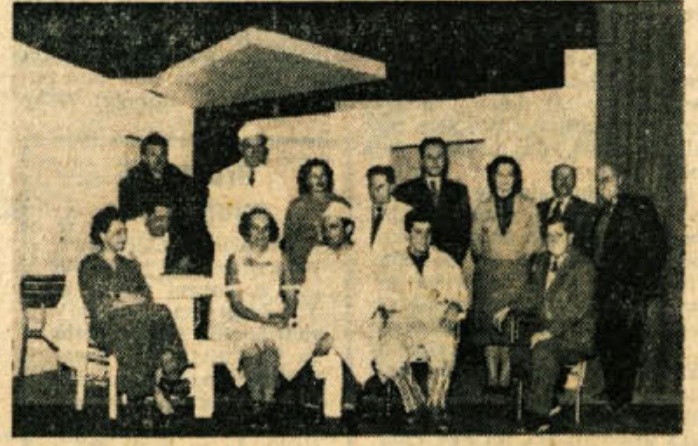
kionli vseh točk iz razloga, ker je pač že dolgo zelo poznan talent in so mnogi celo menili, da bi kot tak smel nastopiti le izven konkurence. Tretjo nagrado je prejel pesnik - dijak IV. r. g. Gregorčič Avgust, ki nam je sam in prek svojega sošolca podal tri ljubke pesmi iz svoje že precej obsežne zbirke.

Za konec je razveselil občinstvo s humoristično točko Brozovar Bojan in bil tudi nagrajen.

Tudi ostale nastopajoče so ljudje hrabrilj in navdušenim ploskanjem in polna dvorana je pokazala, da so podobne prireditve zaželene, kar je lepo napotilo prireditelju.

Vse priznanje in pohvalo zaslužijo tudi domača podjetja "Dana", KZ Mima, Trgovska podjetje Trebnje in ObLO, ki so omogočili prireditve z lepimi nagradami.

Prireditelj si je nabral novih izkušenj, ljudje so kulturnega razvedrila željni in ne bo dvoveč, če bo v doglednem času ponovno organiziral slične nastop z novimi ali pa še bolj uvečanimi talenti.

Igralci in sodelavci, ki so 10. maja uspešno igrali na Delavskem odru v Ljubljani Lutovskega DEŽURNO SLUŽBO v režiji prof. T. Trdana in inscenaciji arh. Svete Jovanoviča.

Nova razstava v Belokranjskem muzeju

Za razstavo "Naše žene v NOB" v mesecu aprilu je bila 11. maja v Belokranjskem muzeju v Metliki odprta nova razstava: "Belokranjski pionirji med NOB". Razstava, ki je bila pripravljena v spomin 15-letnice ustanovitve prvih slovenskih pionirskih odredov, prikazuje zanimivo podobo življenja naših najmlajših v letih, ko so se njihovi očeti, bratje in matere borili za svobodo, za katero so aktivno delali tudi mnogi pionirji. Naravnost iz šolskih klopi so prihajali vsak dan kot mladi obveščevalci, kurirji in tudi borci, ki so se prišli za pravo orožje. Številne dokumentarne slike prikazujejo pionirje v šolskih klopih, pri proslavah, pri sprejemih borcev, na udarniškem delu, pri kratvijem grobov itd. Med drugim je razstavljena tudi kredo, ki so jo metliški pionirji za šolo sami izdelovali iz sadrenih kipecev, razstavljena so lastnoručno izdelana šestila, prva pionirska zastava iz Semičja, šolske knjige, spričevala, stenčasi, mladinsko časopisje in drugo.

Zanimiva razstava bo odprta do 8. junija in nanjo opozarjamo predvsem mladino in šolska vodstva.

Avtomobilski cestni Paračin-Leskovac

1. julija se bodo začela pripravljala dela za avtomobilsko cesto Bratstva in enotnosti od Paračina do Leskovca. Pripravljana dela so namenjena graditvi priključnih cest do kamnolomov in gramoznih jam, trajala pa bodo 2 leti. Letos bo sodelovalo na tej bodoči avto cesti 48 brigad iz Srbije z več kot 5600 udeleženci.

Naše najboljše želje!

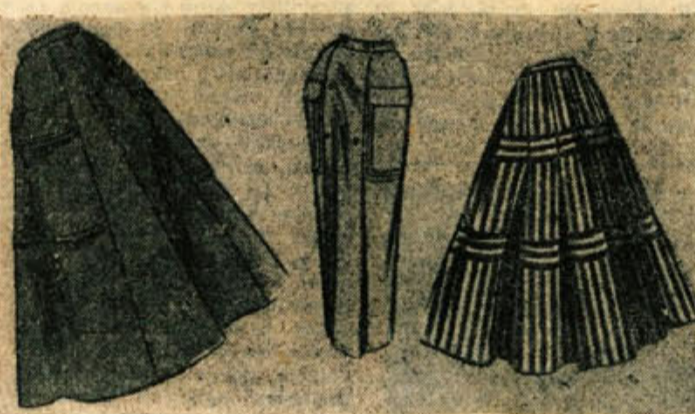
Včeraj je praznovala 70-letnico znana in skromna partizanska mati, tovarišica ZORA HOČEVARJEVA iz Novega mesta. Kljub visokemu jubileju je še izredno mlada in duševno sveža: Z možem, upokojenim učiteljem, preživlja jesen življenja v miru in zadovoljstvu. Pet njenih otrok, ki so bili vsi aktivni borci NOB in opravljajo še danes odgovorna dela, ju rado obiskuje in jima krajša čas. Najstarejši sin - dr. Franc - je bil pred kratkim imenovan za veleposlanika FLRJ v Romuniji; prvomajske praznike je izkoristil za obisk pri starših.

možem preselila na Ljuben, od tam pa sva se selila nato iz kraja v kraj, vse do osrbovanja. Ko sva se maja 1945 vrnila domov, je bilo stanovanje izropano. Začetni sva morala znova...

Simpatični partizanski mameci čestita k življenjskemu jubileju tudi uredništvo Dolenjskega lista in ji želi še mnogo zdravih, veselih in srečnih let v krogu svojih dragih!

LJUBKO IN PRAKTIČNO

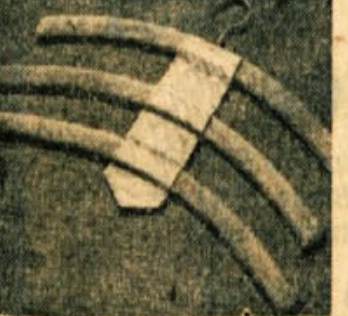
Za prehodne dni in poletje nam bodo na izletih in v službi najbolj dobrodošla krila v kombinaciji s tankim, brezrokavnim puloverjem ali bluzo. Za črtaško krilo bomo kumnam bodo na izletih in v službi najbolj dobrodošla krila v kombinaciji s tankim, brezrokavnim puloverjem ali bluzo.

Ne pozabite...

- da nože in vijace lepo očistimo z rezanim surovim krompirjem, ki ga pomakamo v prah iz opeke ali apna;
da madeže od trave izgeremo v surovem mleku in izplaknemo v vodi;
da likalnik spodaj zgladimo, če ga namažemo z olijem in potegnemo drgnemo s soljo;
da smrad v jedilni škrabici izgine, če postavimo tja skodelico oglja; tudi meso, obloženo z ogljem, izgubi duh;
da moramo žarnice večkrat čistiti, sicer je razsvetljava močno prizadeta. Madeže odpravimo z nekaj kapljami spirita. Z vodo pa žarnice ne smemo čistiti;
da bodo zobne krtiše čisti trpežnejše, če jih pred prvo uporabo namočimo za en dan v vodo. Ščetnice potem ne bodo izpadle;
da krasavice na znanom mestu položimo svilen papir in zlikamo. To ponovimo večkrat in če madež še ne bi izginil, ga zardni z bencinom, potres s smukcem in skriti z mehko ščetko;
da gobe, ki jo dnevno rabimo za umivanje, ne smemo prati v vroči vodi, temveč jo spečemo v mlačni, slani vodi. Mokro gobo pustimo na zraku, da se hitro posuši, sicer kmalu razpade.

PRAKTIČEN OBESALNIK

Se vam je že kdaj odlomil držaj pri obesalniki? Verjetno ste ga prav razočarane vrgle med drva. Pa ni prav tako!

takšnih obesalnikov lahko napravimo trojni obesalnik za bluze, kot ga kaže slika. Potrebujemo le kos blaga ali poltivila, ki ga prečkimo in vtknemno skozi polomljene obesalniki. Tako obesimo bluze nam bodo v omari zavzele manj prostora, pa tudi mečkale se ne bodo.

Žene v svetu

NEMSKI MOŽJE POMAGAJO ŽENAM PRI POMOJANJU POSODE
Statistika je pokazala, da vsaj 25 odstotkov mož v Nemčiji pomaga svojim ženam pri pomivanju posode. Zakaj? Ker je takó delo hitreje opravljeno in si žele, da bi šle žene z njim lahko na sprehod. zabavo itd. Statistika je pokazala tudi, da razen pomivanja posode opravljajo še druga gospodinjska dela.

Mladim dekletom

Mladost je že sama po sebi lepa in v vsako dekle ima svoj čar, zato ni treba, da bi s pretiranim oblačenjem skušala pritegniti pozornost. Mlada dekleta naj se ne oblačijo kot dame, ker jim to ne pristaja. Klobuki s pajfoltami, preveč nakita, elegantne torbice, zelo ozka krila, zelo visoke pete, to ni zanje. Mladim dekletom veliko bolje pristajajo širokoka krila kot ozka, ki napravljajo dobro - toda predragó!

Ljubeznivost pa taka...

Na veselje vseh ljubiteljev mlečnih jedil so začeli v Novem mestu spet prodajati jogurt; žaj pa po kaj različnih cenah. V kavarni na Glavnem trgu in v Mlekarni ga prodajajo po 25 dinarjev. v kavarni Metropol pa po 30 din. Odkod razlika, ko ga vsi nabavljajo v novomeški mlekarni, kjer plačajo zanj 20 din ali z dobavo vred 22 din?

Dobro - toda predragó!

Tak način ponicitve se nam zdí zelo umesten in ga pričakujemo tudi v Novem mestu.
V Beogradu bo festival mode
V Beogradu pripravljajo prvič po osvoboditvi modno revijo v velikem stilu. Svoje mojstrovine bodo pokazali modni ustvarjalci iz Francije, Italije, Češkoslovaške in Madžarske. Le Pariza bo razstavljala svoje modele tudi sedanji "kralj" mode, Diorjev naslednik Saint - Lorain.

Žene v svetu

NORVEŠKA VLADE JE ŽE LETA 1956 ustanovila posebno ministristvo za potrošniške in imenovalca gospo Bjerkberholt za ministrico.
Nemška arheolojinja dr. Dornova, ki je predavala na univerzi v Heidelbergu umetnostno zgodovino narodov srednjega vzhoda, je bila poklicana na univerzo v Ankarji za predavateljica.

V AMERIKI JE 55.000 RAČUNOVODKINJ

Število žena v tem poklicu je naraslo nenavadno hitro. Urad za nadzorstvo nad ženskimi delom v ZDA poroča, da se računovodkinjam polagoma odpirajo najvišji položaji v podjetjih. Vse več je tudi direktorice in šefinje posameznih oddelkov in tehničnih svetovalk pri cenah.

POSKUSIMO...

SPINAČNI ŽLICNIKI
2 dkg masti, malo čebule, zelen petršilj, strok česna, 10 dkg spinače, 3 dkg surovega masla, 1 jajce.
V mleku namočena žemlja ali kruh, sol, poper, drobtine.
Na masti prepražimo sesekljano čebulo, zelen petršilj, strj česen, temu pridenemo otrebljeno spinačo, malo zalijemo in dušimo do mehkega. Posebej umešamo maslo ali mast, pridenemo jajce in ožeto žemlja ali kruh, solimo, popopravimo in pri mešamo sesekljano spinačo in po potrebi drobtin. Naredimo žlicnike in jih zakuhamo v juho.

CMOKI IZ SKUTE

40 dkg skute, 13 dkg moke, 6 dkg drobtin, 2 jajci, sol, 2 dkg masla, 3-4 žlice smetane, slan krop.
Pretlačeno skuto zmešamo z jajci in smetano, nato pridenemo drobtine in moko. Napravimo okrogle cmoke in jih kuhamo 5 do 10 minut v zelenjavni juhi ali slanim kropu. Kuhane položimo na razgret krožnik in jih zalijemo s maslom in drobtinami.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Dr. Oton Bajc: 2

Nekaj o raku

V splošnem pa kažejo statistike vseh civiliziranih držav odločen porast obolenj na raku. Mogoče je temu vzrok tempo modernega življenja. Nekateri kankrologi pa so mnenja, da so vzrok temu porastu boljše poznavanje bolezni, točnejše preiskave bolnikov in tudi točnejše statistike. Dodati je treba še, da se je življenjska doba prav v civiliziranih deželah znatno podaljšala, da torej doživijo več ljudi starostno dobo, v kateri je rak najbolj pogost.

Kateri so torej vzroki tej bolezni? Se enkrat je treba poudariti, da rak ni niti nalezljiv niti deden. Vidimo ga pa povsod, kjer je življenje. Podvržene so mu rastline, ravno tako kakor živali. Ne moremo pa presaditi raka iz živali na človeka pa tudi ne obratno. Najboljši pregled v bistvo vsakega obojenja je dalo eksperimentalno raziskovanje. To se tudi za raka izvaja na živalih. Na človeku takih eksperimentov do zadnjega niso izvajali, ker so se temu upirali tako človeška etika, pravne vede, v mnogih deželah pa tudi verski ozidi. Prav v pretečenem letu pa so napravili tak poskus presaditve raka iz bolnega na zdravega človeka v neki kaznilnici v Ameriki v državi Kolumbiji, kjer so vcepili rakaste celice kancergenem, ki so se za to prostovoljno prijavili. V teku 6 mesecev se niti pri enem rak ni prijel.

Nekaj vzrokov te bolezni, ki so morda le pomagajoči pri njenem razvoju, mogoče pa bolezni tudi določujejo, je že dolgo odkritih in zelo natančno študiranih. Kakor smo rekli dednost ne igra vloge, vendar pa nekatere navade lahko preidejo iz enega individua na kolektiv, ki je tako ozko povezan kot le n. pr. družina. Znano je, da gotov način prehrane lahko spremeni dispozicijo družine ali grupe. Res lahko vidimo, kako v posameznih družinah razsaja rak v več generacijah. V splošnem pa zahtevajo bolezni določujoči vzroki precej časa preden pokažejo svojo hudo naravo.

Večina kankrologov svari pred preobilno hrano, pred premalo gibanja ali preveč sedenja, kakor tudi pred preobremenitvijo jeter, vzrok, ki ga je poznal Hipokratés že pred 25 stoletji. Ravno tako so zelo škodljivi počasnosti krvnega obtoka, slaba prebava ter živčna neuravnovešenost; pa tudi ponavljajoče se draženje kože ali sluznice. Prav posebno nevarno je kronično vnetje kakega organa. Tukaj je treba omeniti tudi tobak, ki je v zadnjih letih v središču raziskovanja. Priznati je sicer treba, da tobacco dim draži sluznico ust, grla in pri tistih, ki inhalirajo, tudi sluznico pljuč. Vendar pa mislim, da zmerno kajenje v pametnih presledkih le ni tako zelo nevarno kot to mislijo nekateri raziskovalci. Kar se tiče poškodb, ki naj bi povzročile raka, bi opomnili, da udarec v dojko ne povzroči raka, da ga pa večkrat lahko odkrije s tem, da žena svojo bolečo dojko bolj natančno opazuje. Sicer pa sta dokazali z eksperimentalno točnostjo obe svetovni vojni, da enkratna poškodba ne povzroči raka. Saj niti po prvi niti po drugi ni bilo opaziti porasta raka pri ranjenih. Isto velja tudi glede poškodb v miru. Vendar pa je neprestano draženje zobne škrbine na ustnicah ali na jeziku, ali pa prevročo hrano, čikanje itd. treba upoštevati kot vzročne faktorje pri raku ustne dupline. Je tudi nekaj poklicev, katerih okoliščine so take, da opazujemo pri delavcih, ki so zaposleni v takih pogojih, obolenja za rakom veliko bolj pogosto kakor pri drugih in še celo vedno na tistih organih, ki pridejo s škodljivimi elementi najbolj v stik. Zal zahtevajo rentgenski žarki, naše najmočnejše pomagalo v boju proti raku, še vedno mnogo žrtev. Se vedno je treba amputirati rentgenogolne prste na roki. Mnogi od njih podležejo boleznim krvi, ki so posledica neprestanega obsevanja. Znani so tudi pogosti pljučni raki rudarjev uranskih rudnikov, raki mehurja pri delavcih v anilinskih, kromovih in bencolovih tovarnah, ter pri delavcih v azbestnih tovarnah. Pogosti so tudi kožni raki pri dimnikarjih in premogarijih zaradi pogubnega dejstva tera in njegovih sestavin. Sem je treba prštevat tudi raka na ustnicah dolgoletnih kadilcev pip.

Govorila sem z maršalom Titom

Julija meseca leta 1945 sem bila izvoljena kot delegatka za kongres Osvobodilne fronte Jugoslavije.

Bila sem ponosna na to izvolitev, hkrati pa silno presenečena in v skrbeh: kako naj grem jaz v Beograd, ko mi je vsepovod tako neznano? Saj sem bila takrat, leta 1945, prvič v Ljubljani, čeprav sem imela že čez 30 let. V stari Jugoslaviji ni bilo denarja za kaka potovanja: bila sem iz delavske družine, moj oče je bil mlinar, nas otrok pa pet in smo kaj težko živeli.

No, približal se je čas, da odpotujem v Beograd. Kongres se je začel 4. avgusta in trajal je 4 dni, se mi zdi. Pred odhodom sem še zaprosila okrožni odbor OF naj pošlje rajke kako drugo tovariščico, pa so mi odgovorili, da sem izvoljena jaz in zato moram iti.

Rezka Virant je bila leta 1945 v delegaciji slovenskih žena na kongresu AFŽ; zdaj vodi krajevno pisarno v Dol. Toplicah.

Ceprav sem med NOB pretrpela marsikaj težkega, me je sedaj vendar obhajal strah pred dolgo potjo in Beogradom.

V Novem mestu smo se naložili na kamion, ki se mu je še poznalo, da je vojna komaj nehala. Bilo je še nekaj tovarišic, ki so potovale kot jaz na kongres — ena je bila iz Novoga mesta, ena iz Ribnice in ena nekje od Bučke. V Novem mestu smo dobile tudi zabojček, v katerem je bil kip Slovencev v narodni noši, da ga bomo izročile maršalu Titu. Kip so podarile Novomeščanke.

Spotoma se je nabralo polno ljudi za Ljubljano; kar 40 nas je bilo na kamionu. Pri Višnji gori smo se prevrnili in stari kamion se je pri tem tako razbil, da je ostal kar tam. V Ljubljano smo delegatke prišle ponoči, nekaj peš, nekaj z vlakom, ob 4. uri zjutraj smo se pa z brzovlakom že odpeljale proti Beogradu.

Trgovsko podjetje na veliko

TEKSTIL

ima na zalogi kvaliteto domače in uvoženo blago v specializiranih oddelkih za bombažno in svilenko blago, za volneno blago in tekstilno galanterijo. Predstavnštva ima po vsej državi.

TEKSTIL - LJUBLJANA
Ciril-Methodova 1

V Beogradu so nas sprejeli v nekem invalidskem domu pa nam razdelili nakaznice za hrano, stanovanje in vstopnice za kongres. Jaz sem dobila stanovanje pri neki družini sredi Beograda. Organizacija je bila zelo dobra, saj je vsakega delegata spremljal tovariš ali tovarišica. Mene je na stanovanje spremljal članica AFŽ; ta je tudi potem prišla pome in me odpeljala v hotel, kjer smo imeli hrano.

Naslednji dan se je pričel kongres. Takrat sem osebno spoznala pokojnega Moša Pičada, ki je bil delovni predsednik kongresa. Čisto sem pa bila pozabila, da moramo izročiti tovarišu Titu dario. Naslednji dan sta me poiskali dve tovarišici in povedali, da gremo vse slovenske delegatke (bilo nas je pet) k maršalu Titu. Vtem je pa že prišla po nas z avtom sekretarka Glavnega odbora AFŽ Jugoslavije. Ko je bila tov. sekretarka namreč zvedela, da imamo darilo za maršala Tita, je takoj telefonirala maršalu Titu in Tito je odgovoril, da nas vseh pet Slovencev povabi ob tričetrt na eno na kosilo. Bile smo tako presenečene, da smo se samo spogledovale, če je to res ali če sanjamo.

Ko smo se ustavili pred dvorcem na Dedinjah, sta prišla dva generala, vsaj mislim, da sta bila generala, in nas pospremila v kabinet, dva vojaka pa sta za nami prinesla zabojček s kipom.

V kabinetu nas je neki ge-

neral razporedil na sedeže, se nekaj časa pogovarjal z nami, nato pa odšel. Ze med potjo smo se bile dogovorile, naj Maršala v imenu nas vseh pozdravi Novomeščanka; ta je bila bolj izobražena in vajena sveta, zlasti pa bolj pogumna za take stvari. Ko tako sedimo in se še dogovarjamo, se nenadoma odpro vrata in v kabinet vstopi maršal Tito v spremstvu prejšnjega generala. Bile smo tako presenečene, da je tudi najbolj pogumni beseda zastala v grlu. Ko je začela nekaj jecljati, je sam Tito pomagal nam iz zadrege: vsako

je lepo pozdravil in vprašal, od kod je.

Ogledal si je darilo in dejal, da je kip pravi lik Slovencev. Nekaj časa smo še kramljali, nato pa nas je povabil v dvorano, kjer je bilo pripravljeno kosilo. Sam nas je razporedil na stole, med nas pa pomesal tudi svoje ministre. Jaz sem sedela ravno nasproti Titu. Tako mi je bilo vroče od strahu, da kar ne morem povedati. Bala sem se, da ga ne bom kaj polomila. Natančno sem opazovala Maršala, kako bo začel, in ga posnemala. Nazadnje me je tovariš, ki je sedel poleg mene, spravil v še hujšo vročino: vzela sem namreč le en kosček torte, op je pa vzel od strežnika še enega in mi ga dal rekoč: "Saj vem, da bi še jedla, pa se ne upa vzeti."

Kosilo je trajalo nekako dve uri. Na koncu smo vprašale Tita, kdaj pride na kongres. "Jutri," je odgovoril. Pa se oglasila neka tovarišica: "Me pa smo slišale, da že danes." "Če je tako, pa vas ne smem pustiti na cedilu," je odgovoril Tito, "čež pet minut bom za vami." In res je prišel. Ko smo se vračale domov, si kar nismo mogle dopovedati vsega, kar smo doživele. Maršal Tito se je tako lepo pogovarjal z nami. Se danes imam vse v spominu, kakor da se je zgodilo včeraj. Pozabila sem vse strah in vso skrb, tako domač in prijazen je bil maršal Tito z nami.

Rezka Virant
Dol. Toplice

Dragi naš maršal Tito

Vsi pionirji Odreda 29. novembra na osnovni šoli v Novem mestu bi Ti, dragi naš voditelj, radi izročili šopke cvetja za Tvoj življenjski praznik. Ker nam to ni mogoče, Ti z najskrenejšimi čestitkami obljubljamo, da se bomo marljivo učili in ljubili svojo domovino tako zvesto, kakor jo ljubiš Ti. Mi smo Titovi — Tito je naš!

Naj živi naša socialistična domovina Jugoslavija!

Pionirji in pionirke Odreda 29. novembra v Novem mestu

Turistični bazen v Dol. Toplicah

Ko prideš v Dolenjske Toplice, te na levi strani ceste pozdravi visok kup sveže nakopane glavnice, brnenje transporterja za zemljo. Prečkas park in že stojiš pred 50 m dolgo in 25 m široko jamo, globoko približno 2,5 m. Tu bo novi odprti turistični bazen. Dno bazena posipajo sedaj z gramozom, cement je že vskladstven v zasli; baraki pred bazenom. Tovornjaki stalno dovajajo gramoz za beton, tako da je na enem robu bazena hrib zemlje, na drugem pa na hrib gramoz. Gradnja je prevzela SGP «Pionir».

V Toplicah so dolgo premisljali, bi ali ne bi. Končno so se le odločili. Premisljali so delo zaradi stroškov — treba je namreč položiti cevi od vrelce do bazena in oskrbeti vodi potreben pritisk, napeljati pa tudi odtočno cev. To pa vzame mnogo denarja. ObLo Straža je najel posojilo. Zdravilišče pa bo plačevalo anuitete. Vode je dovolj, kapaciteta vrelca je 22 l na sekundo. Rasen tega bodo morali mešati v odprtem bazenu tudi vodovodno vodo, ker bi bila sicer topliška pretopla za kopanje na prostem.

Se en vzrok je, da so pričeli graditi odprti bazen. Zdravilišče Dol. Toplice so; kot nam že ime pove, predvsem zdraviliško podjetje. Sem prihajajo gostje večinoma na zdravljenje. Bolnik mora imeti red, mora počivati in uživati čimveč miru. V zdravilišče pa prihajajo tudi turisti, ki želijo preživeti dopust čim

Zadovoljno se smehlja ob stroju vajenec »GORJANCEV« v Vavti vasi; zanj ni skrbi za današnji in jutrišnji kos kruha. Socialistična skupnost zagotavlja mlademu rodu poklice in bodočnost — za pridne roke in bistre glave pa bo pri nas vedno več dela.

sko stavbo, tribuno, slačilnice, pivnico in vrsto letnih hišic. S tem bo turistični del zdravilišča ločen od zdravilišča. Omenjena težava, ki jih ima sedaj uprava, bodo odpadle.

Teško je slovo

V največji letošnji mladinski akciji — pri gradnji avto ceste Ljubljana — Zagreb sodeluje tudi mladina iz Bele krajine. Iz prve izmene se je pred dnevi vrnilo 14 mladincev s področja črnomaljske občine. Prav vsi mladinci so enoglasno izjavili, da je bilo za njih delo na cesti, zlasti pa

Tina Jankovič iz Velikih sel v Beli krajini ne more dovolj pohvaliti, kako lepo je bilo v I. novomeški MDB.

Zivljenje v brigadi posebno doživlja, ki jim bo dolgo ostalo v spominu.

Od omenjenih 14 mladincev, ki so se vrnilo iz prve izmene, so štirje takoj izrazili željo, da bi se vrnilo nazaj v brigado še za dobo

2 mesecev. Tako so Vlado Kobe iz Radencev, Zvone Bečaj iz Podloga pri Dragatušu, Janko Plut iz Kolečva pri Crnomlju in Tone Muc iz Gričel ostali doma le tri dni, so se nato ponovno pridružili brigadirjem novomeškega okraja. Nekaj ostalih mladincev iz prve izmene pa se je že pripravilo za ponovni odhod v brigado v juniju. Mladincu Vladu se bo izpolnila tudi dolgoletna želja, da bo postal v brigadi vofer. Ze iz vojske se je vrnil z vojaškim šoferjem izpitom in ker mu je po vrnitvi iz brigade zagotovljeno delovno mesto šoferja, bo sedaj naredil ustrezni izpit.

Konec aprila je odšla v drugo izmeno na delo na avto cesto tudi prva mladinka iz črnomaljske občine Tina Jankovič, doma iz Velikih sel pri Adleščah. Ko sem sam obiskal to naselje, sem ugotovil, da so vsi črnomaljski mladi na svojo Tince, ki jo spoštujejo kot mirno in delovno dekletko, ki ji je poleg dela na domačem edino razvedrilo sodelovanje v prosvetnem društvu v Adleščah. Tamkaj sodeluje v dramski, folklorni in tamburaški skupini.

Ker sam sišala, da imajo naši občani, zlasti pa mamicke različna gledanja na vključitev mladine v delovne brigade, sem obiskal tovariša Jankoviča — občeta brigadirke Tince — na njegovem domu na Velikih selih in ga pobesal za njegovo mnenje. Povedal mi je, da ima sedaj na domačem, ki je po vojni na novo zgrajena, kajti med vojno so Italijani požgali vso vas, tri dekleta, od katerih je živele Tina najmlajša. Ko sta Tina in njena 2 leti mlajša sestra Ivanka izrazili pripravljenost, da bi sodelovali pri gradnji avto ceste, se je oče takoj stridal z njuno odločitvijo, vendar pod pogojem, da ne gresta obe hkrati z doma. Delo na kmetijskih zavetava namreč ravno v tem času pridnih rok da naslednjajo zamujeno spričo neugodnega vremena. Dejal je:

"Mislim, da je prav, da se naši otroci čimprej vključijo v tok življenja. Zato je šla v brigado najprej Tina, po njeni vrnitvi pa sem bo vključila še Ivanka".

Ugajalo mi je trezno gledanje in presenetljive starševske brigadirke Tince, ki so uverjeni v pravilno vzgojo svojih otrok in zaupajo v njih sposobnost do samostojnosti.

Avto cesta bo gotova do 29. novembra

(Prenos s 1. strani)

marcu je bilo na pripravljanih delih 13 brigad s 1412 brigadirji; med njimi je bilo 133 komunistov ali 9,3%. Prvega aprila je prišlo na avto cesto novih 75 brigad, med 8702 brigadirji je bil 1601 komunist ali 18,4%, v maju pa dela na cesti 10.800 mladincev in mladink, število članov ZKJ v aktivih pa se je dvignilo na 2021 ali na 18,7%. Iz prvih 13 brigad so sprejeli v ZKJ 144 brigadirjev.

Delo komunistov, je nadaljeval sekretar Belopavlovič, se pozna na vsakem koraku: v organizaciji sindikatov v podjetjih na avto cesti, v ideološko-političnem delu v brigadah in naseljih, v študiju gradiva VII. kongresa ZKJ, v širokem kulturno-prosvetnem delu med mladino, v organizaciji dela brigad, v tekmovalstvu, v tehnični, telesovzgojni, zabavni, zdravstveni in splošni vzgoji mladega rodu na avto cesti. Največja skrb je pa posvečena doseganju kar najboljših delovnih uspehov v brigadah, pri investitorju in v podjetjih. Količinska, kvaliteta in časovna uresničitev vseh nalog mora biti prvenstvena dolžnost ne samo tehničnega vodstva, temveč tudi vseh partijskih in sindikalnih organizacij v podjetjih, v aktivih ZKJ in vrstah mladinske organizacije v naseljih.

V redkih primerih posameznih brigadirjev kvarijo ugled MDB in pomen akcije z nedostojnim vedenjem in s pojavi, ki so tuji liku naše mladine. Komunisti so se in se bodo poslej še bolj odločno borili proti takim pojavom.

Uspehi, doseženi v dosedanjem delu, je dejal med ostalim

Niko Belopavlovič, sekretar komiteja ZKJ na avtomobilski cesti.

ov. Belopavlovič, so veliki. Sodelovanje med MDB, investitorjem in podjetji je odlično. Slabo pa je, da nimajo podjetja na cesti še več mehanizacije in transportnih sredstev, kar bo treba nujno urediti.

Neločljiva enota: mladina, investitor in gradbena podjetja

Razprava po poročilu je bila zanimiva, živahna in vsestranska plodna. Govorniki — brigadirji, inženirji, politični delavci, mladinski funkcionarji — so kritično ocenjevali delo brigad, kulturno-prosvetno udeleževanja, tehnično vzgojo, delo ko-

zdravilišče skoro popolnoma zasledeno. Najbolj je čutili pomanjkanje sob z enim ležiščem. To bodo rešili tako, da bodo dvignili stavbo, kjer so bazeni, za eno nadstropje. Poprjavilo se danje velike strehe, ki je že dotrajala, bi namreč veljalo prav toliko, kot graditev enega nadstropja in izdelava strehe nove oblike. Urbanisti sicer nasprotujejo, vendar kaže, da bo mogoče s kombinacijo švicarske strehe tudi njim ustreči.

Ker je tudi zdravilišče Dol. Toplice sezonsko podjetje, težko najdejo dobro strešno osebje. Predvsem natakariji iščejo le stalne službe. Vprašanje rešujejo s priučnimi kadri iz bližnje okolice in reči moramo, da je rešitev dobra, postrežba je vlijudna, pozorna in so gostje z njo zadovoljni.

Hrana je zelo dobra, raznovrstna, obroki so obilni. S 1. julijem bodo odprli nov turistični bazen in marsikdo, ki ga v Dol. Toplice doslej ni bilo, bo postal stalen nedeljski gost.

Najceneje in najboljše se oblečete pri blagovnici

TROMOSTOVSKE LJUBLJANA

„Kremenove“ nagrade

Delavski svet podjetja »Kremen« je pred časom razpisal nagrade za vse, ki bi pomagali odkriti nahajališča nekovinskih rudnin, kot so kremenčev pesek, glina, bentonit in druga. V razpisu so bile obljubljene nagrade, ki bodo izplačane, ko bo podjetje pričelo izkoriščati na ta način odkrita nahajališča.

28. aprila je delavski svet »Kremen« na seji sklenil podeliti nekaj nagrad za pomoč pri odkrivanju rudnin, čeprav vseh nahajališč, ki so jih odkrili posamezniki, še niso pričeli izkoriščati. Tako so Franc Nosan, Anton Hudoklin in Jože Simončič skupno odkrili večje nahajališče kremenčevega peska pri Leskovcu pod Gorjanci. Za prizadevnost so dobili skupno nagrado 60.000 din. Na tem nahajališču znašajo zaloge najmanj 5 tisoč ton čistega peska. Nahajališče podjetje že izkorišča.

Nagrade po 5 tisoč din sta prejela Ivan Globevnik iz Škocjana za odkrivanje raznih glin,

katerih še niso pričeli izkoriščati, ter Anton Pavlič iz Gumberka za vestno in postrvalno delo na odkrivanju nahajališč kremenčevega peska. Jože Komatar iz Cerovca pri Semčju je prejel 3000 din nagrade zato, ker je pokazal nekaj nahajališč kremenčevega peska.

Podjetje »Kremen« bo tudi v bodoče nagrajevalo vse, ki bodo pomagali odkriti neznana nahajališča nekovinskih rudnin na območju našega okraja.

„TKANINA“ v LJUBLJANI

vam nudi po solidnih cenah v največji izbiri vse vrste tekstilnega blaga.

Obvestilo

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu obvešča vse zavarovance, ki so zaposleni v državnih, združenih ter društvenih gospodarskih organizacijah (podjetjih), uradnih in ustanovah, v zadrugah, pri zasebnih delodajalcih; pri obrtnikih in pri zasebnih kmetijskih posevkih, vse gospodinjske pomočnice, vse aktivne zavarovance, nadalje vse upokojene: starostne, družinske, invalidske in invalide dela (v kolikor niso zaposleni), da je Zvezni izvršni svet 10. marca 1958 izdal Odlok o času volitev v skupščine Okrajnih zavodov za socialno zavarovanje. Odlok je bil objavljen v Uradnem listu FLRJ šte. 10/58, ki določa, da morajo biti volitve izvršene od 1.—15. junija 1958.

Zvezni IS je izdal tudi Uredbo o izvedbi volitev in določil okvirni ključ za volitev delegatov, ki bodo na delegacijskih konferencah po občinskih volili člani skupščine v Okrajni zavod za socialno zavarovanje.

Ker ima vsak zavarovalec — upokojenec pravico voliti in biti voljen, če ima splošno volilno pravico, obveščamo vse v prvem odstavku navedene osebe, da se TAKOJ povežejo z občinskimi sindikalnimi sveti in društvi upokojenec zaradi organizacije predvolilnih zborovanj in udeležbe na zborovanjih. Predvolilna zborovanja bodo od 19. do 31. maja; na njih bodo podana poročila o delu samoupravnih organov socialnega zavarovanja. Izvršile pa se bodo tudi volitve delegatov za konferenco. Pozivamo vse zavarovance in upokojene na aktivno sodelovanje pri izvedbi volitev.

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE
NOVO MESTO

JUGOSLOVANSKE ZELEZNICE

Podjetje za popravilo železniških voz STRAŽA

pozdravlja ob občinskem prazniku STRAŽA-TOPLICE vse občane in kolektive v občini, želeč jim še mnogo delovnih uspehov!

Ob šestem praznovanju občinskega praznika občine Straža-Toplice pozdravljajo vse delovne ljudi zavedne partizanske doline in jim želijo kar največ nadaljnjih uspehov pri graditvi socializma!

Občinski ljudski odbor Straža-Toplice

Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB NOV
Občinski sindikalni svet

Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZROJ
Občinski komite LMS

Tovorni in avtobusni promet
GORJANCI Novo mesto-Straža
ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE
NOVOMEŠKA OPEKARNA ZALOG
Industrija čevljev BOR
DOLENJSKE TOPLICE

KMETIJSKA ZADRUGA DOLENJSKE TOPLICE
KMETIJSKA ZADRUGA STRAŽA
KMETIJSKA ZADRUGA VRŠNA SELA
Gostišče »SROBOTNIK« STRAŽA

Lepo praznovanje v Trebnjem

Dvorana prosvetnega doma v Trebnjem je bila mnogo prej praznina, da bi sprejela vse, ki so hoteli prisostvovati svečani akademiji v počastitev občinskega praznika. Člani domačega kulturnega društva in telovadnice ter kulturne ekipe mladinskih delovnih brigad so 14. maja zvečer dali spored, kakršnega v Trebnjem redko vidimo.

Ob sviganju raket so se udeleženci akademije usmerili nato za godbo v mladinsko naselje »Tone Tomšič«, kjer so se zbrali ob tabornem ognju. Prebivalci Trebnja in mladinskega naselja so v veseljem razpoloženju pričakali občinski praznik.

Trebnje je bilo za 15. maj okrašen kot še nobenkrat. Med zastavami, zelenjem in cvetjem so po vasi odmevali akordi partizanskih koračnic in veselih zvokov že od ranega jutra. V Trebnjem so se pričeli zbirati gasilci, lovci, člani TVD Partizan, motoristi, konjeniki, narodne noše in nekaj mladinskih delovnih brigad, ki so hotele s svojo udeležbo počastiti občinski praznik.

Svečana seja občinskega ljudskega odbora v prosvetni dvorani je izvenela v spomin na velike dogodke in težke boje naših narodov med vojno, zlasti na borbo Cankarjeve in Gubčev

brigade, ki sta po dveh dneh srditih bojov 15. maja 1944 pregnala iz Trebnja okupatorje. Svečana seja je počastila tudi spomin vseh tistih, ki so dali življenje za naš obstoj. Udeležili so se tudi predstavniki organizacij in kolektivov; med

je sodelovalo okoli 600 ljudi navedenih organizacij in društev. Udeleženci mimohoda in ostali prebivalci — vseh je bilo nad 2.000 — so se nato zgnili pred spomenikom padlih borcev, kjer je predsednik občinskega ljudskega odbora Ciril Bukovec

stalliču naše države do njih. Zborovanje je podpravljal tudi predstavnik mladinskih delovnih brigad iz Lukovka in Trebnja. Čestital je občanom k njihovemu prazniku in poudaril, da se brigadirji in brigadirke iz drugih bratskih republik počutijo v teh krajih kot da bi bili doma.

Lovski rog in streljanje iz lovskih pušk je zaključilo uspešno zborovanje, potem pa se je množica usmerila za godbo in zastavami na športno igrišče pri mladinskem naselju, kjer so se takoj nato pričela tekmovanja najboljših športnih skupin desetih naselij mladinskih delovnih brigad. V počastitev občinskega praznika je vodstvo mladinskih delovnih brigad priredilo prvo športno olimpiado graditeljev avto ceste, ki je bila 15. in 18. maja v Trebnjem.

Najmanjši Trebnjanci v narodnih nošah so bili tudi v slavnostnem sprejedu; za njimi so koračali brigadirji naselja »Tone Tomšič«.

Najmanjši Trebnjanci v narodnih nošah so bili tudi v slavnostnem sprejedu; za njimi so koračali brigadirji naselja »Tone Tomšič«.

njimi je bil tudi sekretar OK ZKS Jože Borštnar.

Udeleženci velikega mimohoda so že nestrpno čakali, da na stopnju. V strumnih vrstah in z vzorno disciplino se je kmalu po devetih dopoldnih razvila povorka skozi Trebnje, v kateri

govoril o pomenu občinskega praznika, o dosedanjih uspehih in naporih občine ter o bodočih nalogah občnanov z ljudskim odborom vred. Za njim je govoril ljudski poslanec in član OLO Jurij Levčič o zunanjepolitičnih dogodkih v svetu in

Kratke iz črnomaljske občine

PRAZNOVANJE DNEVA MLADOSTI
Priprave za kar najbolj pestro praznovanje 25. maja so v polnem teku. Centralni pripravljali odbor, ki dela pod okriljem TD Partizan — Črnomelj, vključuje v pripravo mladino iz industrije kakor tudi ono iz posameznih predelov podeželja.

ČRNO MELJ DOBI OTROŠKI VRTEC
V Črnomlju bo končno dograjen otroški vrt. Dela na opremlitvi so zaključni faz v koncu meseca maja bo otvorjen tega — za belokranjsko metropolo nepotrebne — objekta.

ZIVAHNA DEJAVNOST OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZK SIROM OBCINE
Po vseh osnovnih organizacijah ZK ugotovljamo veliko živahnost, kajti potek in zaključki VII kongresa ZKJ morajo biti znani siehernemu komunistu.

njimi v različnih športnih panogah.

USTANOVITEV TD PARTIZANA NA VINICI
Preteklo soboto je bila na Vinici ustanovljena skupščina telovadnega društva PARTIZAN. Novoustanovljeno društvo bo vsakega uspešno vključilo številno mladino iz Vinice in okolice ter poživilo telovadno in športno uveljavljanje v temu kraju. O poteku skupščine bomo še poročali.

MNOŽIČNI SESTANEK SOCIALISTIČNE ZVEZE NA VINICI
Krajevni odbor Socialistične zveze je poročal o opravljenem

delu, dopolnila pa ga je pestra in plodna razprava. Navzoči so najprej predvsem z različnevarnim vprašanjem iz kmetijstva, saj je ta panoga poljedelstva vodilna na tem sektorju Bele krajine. Ob tej priložnosti je sekretar občinskega komiteja ZK tov. Milan Ravbar na vprašanja posameznih volivcev tolmačil tudi odraz sklepov VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije v svetovni politiki.

PRVI KOPALCI V KOLPI
Na Vinici se je pričela sezona kopanja. Vroči majski dnevi so že privabili prve kopalce, od katerih so eni bolj, drugi pa manj hrabro preizkusili toplino vode.

Veseloigra je vsebinsko današnjemu času že precej odmaknjena in tudi ni več tako zanimiva, saj je to dobro igranje, ki ni preveč zasla v karikaturo, je uspelo režiserju in igralcem pripraviti v prvi dvorani pravi lep in veder večer.

GIMNAZIJCI IZ ČRNOMLJA SO IMELI GOSTE
Sedmošolci iz črnomaljske gimnazije so sprejeli v goste svoje sovratnike iz Ljubljane. V soboto in nedeljo so jim razkazali znamenitosti Črnomolja in nekaterih ostalih belokranjskih naselij ter se pomerili z

misli silnejše, globlje in boljše.

Toda tudi v ta svet miru, ki pomeni za mnogo delovnih ljudi Dolenjske najprimernejši kotiček, kjer od časa do časa uredijo svoje misli, pregledajo prehojeno pot in si okrepijo voljo za nadaljnje delo — saj je to vse tako preprosto — tudi v ta svet Trdinovih

Prismo z Gorjancev

Mislil, da je za ljudi, ki se hočejo povzpeti preko vsakdanjivosti, najnujno, da se v svojem prostem času znova in znova vračajo v naravo.

Gorjanci so daleč od prašnih cest, daleč od hrupa prometnih vozil, zato se v njihovem objemu človek tako odpočije, da postajajo njegove

slavko pavlin - državni prvak

na orodju v kategoriji mladincev nižjega razreda

Kakor smo že poročali, so se mladinci, člani in mladinke Partizana Novo mesto udeležili državnega prvenstva v vajah na orodju. Mladinci so v četrtek 8. V. odpoštovali v Stari Bečej, kjer so nastopile kot vrsta v kategoriji mladink in nižjega razreda. Od

bilil sledilci: od 50 možnih točk so dosegli Klemenčič Ivanka (42,7 točk), Klemenčič Marija (42,4), Lovčar Marija (39 točk), Kožuh Matevž (38,3 točk), Mikec Marija (33,9), Sitar Nada (32 točk) in Markelj Marija (29,2).

Mladinci in člani so nastopili na Reki posamezno. V kategoriji članov (nižji razred) je tekmoval Petelin Milan, ki je od 60 možnih točk dosegel 48,3 ali povprečno 8,05 točk. Najboljši je bil v vajah na kroglih, za katere je ocenjen z 9,3 točk.

V kategoriji mladincev (višji razred) je v kvalitetni konkurenci tekmoval Koprivnik Bruno, ki je od 60 možnih točk dosegel 48,7 točk, kar je za našega nadebudnega tekmovalca odlični rezultat. Njegova povprečna ocena je 8,11 točk — najboljša ocena discipline pa preskok preko konja, za katerega je dobil kar 9 točk.

V kategoriji mladincev (nižjega razreda) je tekmoval mladinec Pavlin Slavko, ki je dosegel od 60

možnih točk 58 ali povprečno 8,16 točk. Najboljši je bil ocenjen v disciplini partnerja gimnastika, za katero je dobil 9,2 točk.

Kategorija mladincev nižjega razreda je bila najštevilnejša, saj je tekmovalo kar 19 vrst. In 21 posameznikov. Pavlin Slavko je zadal z 96,66% možnih točk naš nov prvak v kategoriji mladincev nižjega razreda.

Obiskali smo prvaka na domu. Slavko je širokome, napreden mladinec; sicer je pa vsa družina teka, saj sta tudi njegova sestra in brat vrsta tabornika in telovadca in vedno so vsi tam, kjer je razgiban družbeno delo. Pa ne samo pri družbenem delu, tudi doma in v šoli je Slavko delaven, saj je med najboljšimi v razredu. Slavko je tako uspešen.

Čestitamo mladim tekmovalcem za dosegene rezultate v Starem Bečejju in Reki, na državnem prvenstvu na orodju!

Dekla-

Slavko Pavlin ni le dober dijak novomeške gimnazije, temveč tudi navdušen telovadec in načelnik najstarejše taborniške družine v okraju.

Črnomaljski medvedki in čebelice na izletu
Zadnje nedelje je bilo že ob omah jutraj zelo vroče. Kljub temu so se zbrali najmanjši taborniki pred šolo in krenili po prašni in razgreti cesti proti izviru Krupe. Osemnajst naj bi bilo. Manjka je to trije. Z nami je bila tudi glavarka in vodnik. Čeprav smo vedeli, da bomo do Bečaja, da nas poznajo, čeprav se bodo razkrijali, se nam je zelo težko držati. Za sedaj se veselimo prihodnjega izleta.

Atleti v Novem mestu za 25. maj
V soboto, 21. maja bo ob 18.30 uri na stadionu tekmovala ekipa, katero bodo nastopili tudi atleti iz Ljubljane. Spored bo obsegal naslednje panoge: moški — tek na 100, 400 in 1500 metrov; ženske — tek na 100 metrov; krogle — tek v višino, daljina; tekmovalce in diskusa. Začetek tekmovalne tekme bo ob 19.00, tekmovalci v skokih v višino in daljino ter v metu krogle.

Nedeljski športni dogodki
ODMOR VEČ SKODIL KOT KORISTIL
Nedeljska odbojarska tekma med Novomeščani in mariborskimi Brankom naj bi pokazala, kako sta se obe ekipi pripravili za nadaljevanje tekmovanja v zvezi li. Moramo reči, da smo tokrat razočarani z rezultatom, čeprav ki. Obe ekipi sta nastopili močno oslabljeni. Za slabo igranje, ki ni bila vredna niti republiške lige, pa je v največji meri kriva majhna borbosnost in okornost nekaterih igralcev, ki se je potem kot nalezljiva bolezen razširila na vse.

Branki je tekmo s težavo odločil v svojo korist z rezultatom 3:2 (15:12, 12:15, 14:16, 15:11). Pred obisk 200 gledalci je tekmo sodil Urh iz Novoga mesta.

ENA ZMAGA, EN PORAZ
Hkrati z odbojarsko tekmo je na sosednjem igrišču tekeli prvenstveni košarkarski turnir med dvema ekipama Partizana iz Ljubljane in ekipo domačih košarkarjev. V prvi tekmi Novomeščanom proti Partizanu iz Most in ni šlo. Zmaga je Partizan iz Most s 52:57. V drugi tekmi so Novomeščani lepše zaigrali in premagali Partizan Tabor z 58:50 (36:22). S tem so osvojili drugo mesto na turnirju, ker je Partizan Tabor

izgubil tudi s Partizanom iz Most z rezultatom 100:38.

V novomeški ekipi so igrali: Bele, Setina, Robar, Fujs, Goleš, Medle in Potrc.

V finalu 17 pionirskih šahovskih ekip
Okrajna zveza Društva prijateljev mladine in Okrajna šahovska zveza Novo mesto sta v nedeljo priredili v Novem mestu pionirski turnir za pionirsko okrajno šahovsko prvenstvo. Nastopilo je 17 občinskih prvakov, od teh 10 ekip v konkurenci starejših pionirjev, 5 v konkurenci mlajših in 2 v konkurenci pionirki. Ker je tekmovala ekipa, ki je bila vodilna v tekmi, so se bojevalci udeležili republiškega prvenstva v Ljubljani, ki bo v nedeljo, 25. maja.

V skupini starejših pionirjev so največ točk dosegli pionirji iz novomeške gimnazije (Kopač, Kastelic, Hojnšič, Jarc) pred lant. reperto. Črnomalčani so bili tretji, četrto mesto pa so nepričakovano, a zasluženo osvojili pionirji iz Prečnega. Pri mlajših pionirjih je sicer zmaga ekipa iz Trebnja. Zmaga ekipa iz Prečnega, ki je sicer zmaga ekipa iz Trebnja, sledijo se ekipa iz Trebnja, sledijo se ekipa iz Trebnja in pionirji iz Podzemlja. Pri pionirskih je odločevala dvoboj: Skočjan. Ker so pionirke iz Stešič premale svoje vrstnice iz Sifocana, bodo kot okrajne prvakinje zastopale naš okraj na republiškem prvenstvu v Ekinke, ki so osvojile naslove okrajnih prvakov so pretele prehodne pokale, vse ostale ekipa na šahovske garniture. F. M.

Dolenjski obveščevalci

Čedenski koledar
Sreda 21. maja — Dan letalstva
Četrtek 22. maja — Milan Petek 23. maja — Zeljko Sobota 24. maja — Čveta Nedelja 25. maja — Rojstni dan markala Tita
Ponedeljek 26. maja — Dragica Torek 27. maja — Janez LUNA: 26. maja ob 3.38 prvi krajec.

KINO
KRAŠKA NOVO MESTO: Od 21. do 23. V. madžarski film »Mali veček piva«. Od 23. do 25. V. angleški barvni film »Španski vrtar« in ameriški barvni risanka »Pepek«. Predstava za mladino.
DOM JLA NOVO MESTO: Od 20. do 22. V. madžarski film »Tetka iz Amerike«. Od 23. do 26. V. ameriški vstavitveni film »Sitnost« s Harrjejem.
ČRNO MELJ: 20. in 21. V. francoski film »Begunci«. 22. in 23. V. angleški barvni film »Semenj želja«. 24. V. ameriški film »Vlak pelje mladino«. 25. V. švedski film »Samo snati«. 26. V. ruski film »Pedagoška poema«. 27. V. italijanski film »Sto let ljubezni«. Predstava v nedeljo ob 16. uri.
DOL. TOPOLICE: 21. V. mehiški film »Trije pustolovci«. 22. V. jugoslovanski film »Osumljenec«. 23. V. slovenski film »Dolina miru«. 24. V. ameriški barvni film »Kockar iz Missisipija«. 25. V. danski film »Ni še prepozno«. 26. V. angleški film »Ugrabitelja«.

OBVESTILA
RAZPISI
SPREJEMNI IZPITI NA TSS VIDEM-KRŠKO
V šolskem letu 1958-59 bomo sprejeli v I. letnik elektro in strojnega oddelka 70 kandidatov, ki bodo z uspehom dovršili nižji gimnazij ali osemletno šolo in sprejemi izpit za srednje šole (slovenščina, matematika).
Interesenti naj vložijo prošnje (kolekt): državna taksa 30, občinska taksa 20 in prilože originalno sprebravilo o dovršenju nižji gimnazij ali osemletni šoli, rojstni list in zdravniško sprebravilo.
Izpiti se bodo pričeli 21. junija ob 8 uri, po razporedu, ki bo objavljen na šolski deski. Prošnje morajo biti pravilno opremljene in dostavljene upravi šole najkasneje do 5. junija.

IZMOVOMEŠKE GIMNAZIJCI
Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Petrič Martin iz Ravnan, je padel in se udaril na koleno. Brajdč Matijo, delavca iz Vel. Gabra, je Hudorovac Karel ustrelil v levo nožnico, slaka Franc, sina delavca iz Kolesarje, je postal motorist in mu poškodovano desno nogo, Karli Miha, posest. iz Podkianca je padel po stopnicah in si poškodoval glavo. Kojan Franc, vojni invalid iz Podkianca se je pešal z kolegom, nek drug Koman Stanislava iz Smihelca — dečka, Rus Antonija iz Golobnjeka — dva dečka, Jenko Marija iz Novoga mesta — dečka, Povše Jurčič iz Raven — dečko, Jurčič Nada iz Ljubljane — dečko, Grabar Kristiana iz Jelševca — dečko, Lubej Franca z Malega vrha — dečka, Kristan Anica iz Češče vasi — dečko, Motore Ivanika iz Nove Reše — dečko, Panja Franca iz Goljeka — dečko, Božnar Franciska iz No. vrge mesta — dečka, Skube Terzija iz Ručetine vasi — dečko, Teropič Marija iz Novoga mesta — dečko, Sek Milena iz Črnomolja — dečko, Zemljak Marija z Mlake — dečko, Kulovec Marija iz Dol. Straz — dečko, Blatnik Anica iz Hinj — dečko, Kumelj Paša iz Gabercev — dečka, Starč Amalija iz Lukovka — dečka, Brajdč Zofka s Potovrha

IZMOVOMEŠKE GIMNAZIJCI
Pretekli teden so v novomeški bolnišnici rodile: Kldrič Olga iz Novoga mesta — dečko, Besman Stanislava iz Smihelca — dečka, Rus Antonija iz Golobnjeka — dva dečka, Jenko Marija iz Novoga mesta — dečka, Povše Jurčič iz Raven — dečko, Jurčič Nada iz Ljubljane — dečko, Grabar Kristiana iz Jelševca — dečko, Lubej Franca z Malega vrha — dečka, Kristan Anica iz Češče vasi — dečko, Motore Ivanika iz Nove Reše — dečko, Panja Franca iz Goljeka — dečko, Božnar Franciska iz No. vrge mesta — dečka, Skube Terzija iz Ručetine vasi — dečko, Teropič Marija iz Novoga mesta — dečko, Sek Milena iz Črnomolja — dečko, Zemljak Marija z Mlake — dečko, Kulovec Marija iz Dol. Straz — dečko, Blatnik Anica iz Hinj — dečko, Kumelj Paša iz Gabercev — dečka, Starč Amalija iz Lukovka — dečka, Brajdč Zofka s Potovrha

IZMOVOMEŠKE GIMNAZIJCI
Pretekli teden so v novomeški bolnišnici rodile: Kldrič Olga iz Novoga mesta — dečko, Besman Stanislava iz Smihelca — dečka, Rus Antonija iz Golobnjeka — dva dečka, Jenko Marija iz Novoga mesta — dečka, Povše Jurčič iz Raven — dečko, Jurčič Nada iz Ljubljane — dečko, Grabar Kristiana iz Jelševca — dečko, Lubej Franca z Malega vrha — dečka, Kristan Anica iz Češče vasi — dečko, Motore Ivanika iz Nove Reše — dečko, Panja Franca iz Goljeka — dečko, Božnar Franciska iz No. vrge mesta — dečka, Skube Terzija iz Ručetine vasi — dečko, Teropič Marija iz Novoga mesta — dečko, Sek Milena iz Črnomolja — dečko, Zemljak Marija z Mlake — dečko, Kulovec Marija iz Dol. Straz — dečko, Blatnik Anica iz Hinj — dečko, Kumelj Paša iz Gabercev — dečka, Starč Amalija iz Lukovka — dečka, Brajdč Zofka s Potovrha

IZMOVOMEŠKE GIMNAZIJCI
Pretekli teden so v novomeški bolnišnici rodile: Kldrič Olga iz Novoga mesta — dečko, Besman Stanislava iz Smihelca — dečka, Rus Antonija iz Golobnjeka — dva dečka, Jenko Marija iz Novoga mesta — dečka, Povše Jurčič iz Raven — dečko, Jurčič Nada iz Ljubljane — dečko, Grabar Kristiana iz Jelševca — dečko, Lubej Franca z Malega vrha — dečka, Kristan Anica iz Češče vasi — dečko, Motore Ivanika iz Nove Reše — dečko, Panja Franca iz Goljeka — dečko, Božnar Franciska iz No. vrge mesta — dečka, Skube Terzija iz Ručetine vasi — dečko, Teropič Marija iz Novoga mesta — dečko, Sek Milena iz Črnomolja — dečko, Zemljak Marija z Mlake — dečko, Kulovec Marija iz Dol. Straz — dečko, Blatnik Anica iz Hinj — dečko, Kumelj Paša iz Gabercev — dečka, Starč Amalija iz Lukovka — dečka, Brajdč Zofka s Potovrha

IZMOVOMEŠKE GIMNAZIJCI
Pretekli teden so v novomeški bolnišnici rodile: Kldrič Olga iz Novoga mesta — dečko, Besman Stanislava iz Smihelca — dečka, Rus Antonija iz Golobnjeka — dva dečka, Jenko Marija iz Novoga mesta — dečka, Povše Jurčič iz Raven — dečko, Jurčič Nada iz Ljubljane — dečko, Grabar Kristiana iz Jelševca — dečko, Lubej Franca z Malega vrha — dečka, Kristan Anica iz Češče vasi — dečko, Motore Ivanika iz Nove Reše — dečko, Panja Franca iz Goljeka — dečko, Božnar Franciska iz No. vrge mesta — dečka, Skube Terzija iz Ručetine vasi — dečko, Teropič Marija iz Novoga mesta — dečko, Sek Milena iz Črnomolja — dečko, Zemljak Marija z Mlake — dečko, Kulovec Marija iz Dol. Straz — dečko, Blatnik Anica iz Hinj — dečko, Kumelj Paša iz Gabercev — dečka, Starč Amalija iz Lukovka — dečka, Brajdč Zofka s Potovrha

IZMOVOMEŠKE GIMNAZIJCI
Pretekli teden so v novomeški bolnišnici rodile: Kldrič Olga iz Novoga mesta — dečko, Besman Stanislava iz Smihelca — dečka, Rus Antonija iz Golobnjeka — dva dečka, Jenko Marija iz Novoga mesta — dečka, Povše Jurčič iz Raven — dečko, Jurčič Nada iz Ljubljane — dečko, Grabar Kristiana iz Jelševca — dečko, Lubej Franca z Malega vrha — dečka, Kristan Anica iz Češče vasi — dečko, Motore Ivanika iz Nove Reše — dečko, Panja Franca iz Goljeka — dečko, Božnar Franciska iz No. vrge mesta — dečka, Skube Terzija iz Ručetine vasi — dečko, Teropič Marija iz Novoga mesta — dečko, Sek Milena iz Črnomolja — dečko, Zemljak Marija z Mlake — dečko, Kulovec Marija iz Dol. Straz — dečko, Blatnik Anica iz Hinj — dečko, Kumelj Paša iz Gabercev — dečka, Starč Amalija iz Lukovka — dečka, Brajdč Zofka s Potovrha

IZ KOSTANJEVICE

FANTJE, TAKO NE BO SLO!
Kmetijska zadruga v Kostanjevici je na svojem področju zajela 38 mladih zadružnikov. Le-ti se učijo na posebnem tečaju voženj s traktorjem. Do tega kažejo nenavadno mnogo veselja, vendar samo do praktičnega dela tečaja. Teorija pa jim ne diši in bi se ji najrajši izmaknili. Nekaj podobnega je opažati tudi na gospodinskih tečajih, kjer bi se dekleta, kot nekateri hudomušno pripominjajo, rada učila samo »pisprologije«, med tem ko jim teoretična stran dela preglavlje. Seveda si je vsakega učenja brez dobre teoretične podlage nemogoče misliti, zato se bodo morala tako dekleta kot fantje — mladi zadružniki — kar najbolj poprijeti tudi teorije, ker je to bistveni del vsakega učenja.

KONČNO VENDARJE!

Pred dnevi so v Kostanjevici začeli resno razmišljati o ureditvi pokopališča. Pravda za to se vleče že več let. Pokopališče je sicer lepo, saj svojci pridno skrbijo za grobove svojih dragih, vendar sta obzidje in mrtvašnica v takem stanju, da kvartira še tisto kar je lepega na pokopališču. Mrtvašnica je sploh neuporabna, saj so v skrajno slabem stanju vrata in okna, da o ostražju sploh ne govorimo. Prav tako je z obzidjem. Med vojno so granate marsikaj raznesle in tako smo moralno celo desetletje gledati tiste vegale zidove. Sredi pokopališča je skupen grob talcev, ki so bili postreljeni 21. oktobra 1943. Ta grob bo zdaj dobil dostojen spomenik in napis.

JOSIP DULAR

V soboto, 17. maja so na pokopališču v Vavti vasi sovrastan odbora in šolskega odbora, poprijel je pa rad tudi povod, kjer je lahko koristil s svojim znanjem in izkušnostjo.

Pokojnik Josip Dular je bil rojen v Vavti vasi 21. novembra 1885. Leta 1903 je maturiral na novomeški gimnaziji, nato pa do 1908 študiral Visoko eksportno akademijo na Dunaju. Po opravljenih vojaških dolžnostih je od 1916 do 1918 študiral še pravo v Pragi. Svetovno vojno je preživel na bojiščih v južnem Tirolskem, od 1918 do 1920 pa kot voljni ujetnik v Sev. in Juž. Italiji. Od 1920 do 1924 je bil ravnatelj Gospodarske zveze v Ljubljani, nato pa se je vrnil v Vavto vas. Leta 1929 je spet odšel v Ljubljano, kjer je ostal v službi pri Papirgrafiji do upokojitve leta 1946, ko se je spet vrnil v Vavto vas, kjer je vodil mlino in se udeleževal tudi v združnem življenju. Več let je bil član nadsodborstva KZ, predsednik nadsodborstva Društva upokojencev, občinski delegat pri okrajni obrtni zbornici itd. V javnem življenju

IZMOVOMEŠKE GIMNAZIJCI

Pretekli teden so v novomeški bolnišnici rodile: Kldrič Olga iz Novoga mesta — dečko, Besman Stanislava iz Smihelca — dečka, Rus Antonija iz Golobnjeka — dva dečka, Jenko Marija iz Novoga mesta — dečka, Povše Jurčič iz Raven — dečko, Jurčič Nada iz Ljubljane — dečko, Grabar Kristiana iz Jelševca — dečko, Lubej Franca z Malega vrha — dečka, Kristan Anica iz Češče vasi — dečko, Motore Ivanika iz Nove Reše — dečko, Panja Franca iz Goljeka — dečko, Božnar Franciska iz No. vrge mesta — dečka, Skube Terzija iz Ručetine vasi — dečko, Teropič Marija iz Novoga mesta — dečko, Sek Milena iz Črnomolja — dečko, Zemljak Marija z Mlake — dečko, Kulovec Marija iz Dol. Straz — dečko, Blatnik Anica iz Hinj — dečko, Kumelj Paša iz Gabercev — dečka, Starč Amalija iz Lukovka — dečka, Brajdč Zofka s Potovrha

JOSIP DULAR
Njegovo srce je prenehalo biti 15. maja, na zadnji poti pa smo ga sprejeli 17. maja 1958 na pokopališču v Vavti vasi.

Zena Franja, sin Jože, hčeri Fančič in Zlata, zet Branko, snahi Jožica in Silva, vnuki in vnukinji ter ostalo sorodstvo.

Vavta vas, Metlika, Ljubljana, Novo mesto, 17. maja 1958.

Pozdrav brigadirjem
Za Dan mladosti pošiljamo iskrene čestitke mladincem in mladinkam na avto cesti ter jim želimo mnogo uspehov pri delu!

JOŽE KAMIN, FRANKLEMEČIČ, JOŽE BOŽIČ, vojak iz Niša, ter mornarja TONE KUŽNIK in STANKO CIMERMAN iz Lovrana.

Svoje domače v Vrhopolju in vse brigadirje na avto cesti toplo pozdravlja tudi mornar TONE SEVER iz Pule.

Pomlad pod Gorjanci

Kdaj je pod Gorjanci lepše, spomladi ali jeseni? Težka odličitev! Trgatev je za dolenskega vinogradnika res praznik vseh praznikov, pomlad pa je spet tista, ki ga dvigne iz zimsko okorelosti in mu ob obilnem delu vlija nov up in novo nado na bogato jesen.

Letošnja pomlad je bila po dolgem mrazu in nenehnem snegu resnično pravo doživetje. V pokrajini med vinogradi in gorjanskimi bukvami je prav posebno. Razkošje cvetja po bregovih in ravninah, brnenje neumornih čebel, žgolenje sproščnih krilatec in radostni vriski kopačev po vinogradih — to je bila pesem dolenske pomladi v prvih majskih dneh ob vznožju Gorjancev.

Do polovice njihovega strmelega pobočja so se že tedaj razkokošale stoletne bukke. Pomlad se je vzpenjala v gore, ob njemem vznožju pa so pozdravljali njene znanilce tih kartuzija Pleterja in njen pošlepi papagaj Loro, tik pod Miklavžem starina Prežek, ki je dobil spet svojo prejšnjo zunanjo podobo, na notranjo pa čaka kot njegov bližnji sosed Vrholo, pa tudi tretjemu bližnjaku, tolstovrškem gradu, vulgo Gracarjevemu turnu, bo še marsikaj treba, da se z videzom vsaj približno vskladi tudi nekdanja vsebina. Trdinova soba je sicer obnovljena, tudi v prejšnji kleti je še viden spomin na davni Prešernov obisk, na pa več bogatih vrhovskih arhivov. V kolikor so ostali ohra-

nastajajo novi hmeljski nasadi. Dolenska se bo poskusila s Savinjsko dolino. Tudi onstran Gorjancev v Beli krajini, pa pri Srebrničah blizu dolenske metropole nastajajo nova hmeljska. Da bi se le obnesla, saj truda in stroškov je od sil! Državno posestvo Brezovica, Orehoviča in Draškovec je samo na robu Šentjerneja zabilo v zemljo okrog 1360 kolov, ki jih zdaj prepenja z žlico. Hmelj že sadijo.

V Pendirjevko, sotesko v sru Gorjancev, bodo gradili cesto. Delavci so se zasilno naselili v Prežeku, Strehu imajo nad seboj.

Zgradili bodo tudi cestno zvezo čez Gorjance. Iz Smartlj plove nova cesta nad pietersko

Ob graditvi te ceste bi bilo važno pomisliti še na nekaj. Na dolenski turizem. Na dolinski in na gorski turizem. Gorjanci so marsikje še zapečatena knjiga. Pod drugačnimi pogoji bi to več ne bilo. Pohorje n. pr. je natrpano s planinskimi kočami in še marsikje drugod po slovenski zemlji zanje niso v zadregi, da alpeškega sveta sploh ne omenjamo. In Gorjanci? Paderšičeva kočja pri Gospodični, Nacokovo zavetišče pri Miklavžu in Kostanjeviška kočja na Opatovi gori, pa je od Nacka do Kostanjevičanov le nekam daleč. Mar bi ne bila umestna še ena vmesna planinska postojanka?

Idealen bi bil prostor nad Javorovico, ki se je udobno razmestila 550 m visoko na dokaj ravnem svetu sredi gorjanskega pobočja. Razgled od Ožbolta je za dolenske razmere čudovit! Od Triglava do Pohorja in Panonske nižine hiti vzradosčeno oko, da se slednjic ustavi v pisanem podnožju ob zeleni Krki, ki se kot srebrni trak vije med polji in gozdovi pod vinogradi in gradovi, da poveže

Pred zadnjo vojno je bila Stojdraga nad Brezicami postojanka zagrebškega avtokluba Polževo pri Višnji gori je zdaj zelo obiskovano. In še marsikaj lep in prijeten dolenski kotiček. Ne pozabimo pa, da bi planinski dom ob zvezni cesti dveh dolin in dveh narodov imel še neprijetno večji pomen in privlačnost! Slednja bi se seveda ne smela naslanjati zgolj na prirodne lepote, marveč bi morala prav njihovo privlačnost stopajevati z vso prepričevalnostjo sodobnega gostinstva.

Možnosti za ustvaritev takega doma obstajajo. Podjetnost Šentjernejanov nam je za to porok. pomoč doline in gore ne bo izostala. Vodovod in električno Javorovica že ima, gradbeni material bi bil v glavnem pri roki, lesa ne primanjkuje.

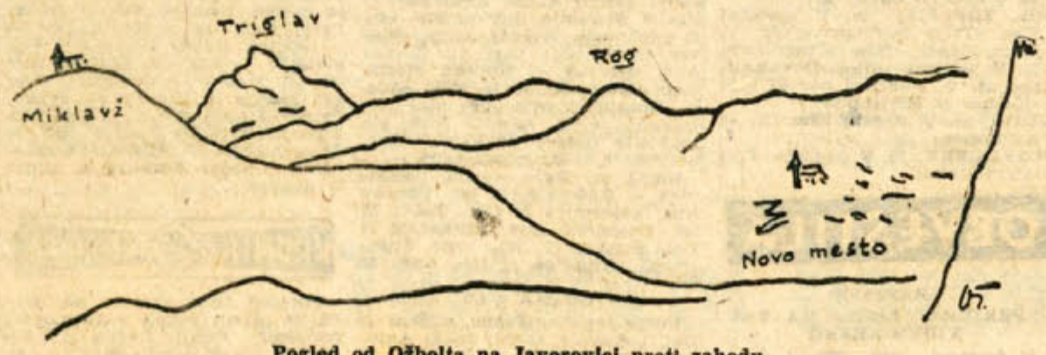
Mar bi ne bilo idealno, če bi hkrati z novo gorsko cesto odprli na Javorovici tudi nov planinski dom?

Dobra volja je v dolini in v Podgorju — kaj bi še oklevali? Čudovita je pomlad pod Gorjanci in njihovem osrčju. Odprimo jo svedel! In še nečesa ne pozabimo: Nova avtomobilska cesta Ljubljana—Zagreb bo lepote Dolenske na široko odprla domačemu in tujemu turistu! Razen lepote pokrajine mu moramo nuditi tudi sodobna gostišča in njihove prvovrstne uslugel!

Viktor Pirnat

V Foči so zgradili novo bolnišnico — spomin na ranjence, udeležence znanega Igmanskega pohoda januarja 1942. Tu v bližini bodo 4. julija velike slovesnosti ob 15-letnici velikega boja partizanov na Sotški. Borci JLA so zgradili tudi 42 km nove ceste, ki bo povezala Fočo z Gačim. — Na sliki: dolina Foče.

Pogled od Ožbolta na Javorovici proti zahodu

njeni, so žal romali v tujino. Šentjerneji z neposredno okolico je žarišče novega življenja. Resotci telekomunikacijski in mizarški industriji se je nedavno pridružila plemenita postaja na Brezovici, novo podoba pa ršejo ravninskemu naselju vegasti hrastovi in kostanjevi koli na njegovi severni strani, kjer

kartuzijo in mimo hramov na Banu na partizansko Javorovico. Od tam se prevaja cesta čez gorjanski rob v žumberško vase Sočice. Povezani bosta dolini Krke in Kolpe. Gorjanci ju ne bodo več ločili, nasprotno, zblizljaju bodo tudi s te strani Najkasneje v štirih letih bo steleka cesta tam čez.

dva bisera dolenske zemlje, razgibano Novo mesto in otoško Kostanjevico. Tod bi bilo mesto za nov planinski dom! Po novi gorski cesti dosegljiv s sodobnimi vozili bi ob primerni ureditvi in postrežbi v kratkem lahko postal najprijetnejše planinsko zatočišče na Dolenskem.

Tretji v vesolju

V Sovjetski zvezi so 15. maja izstrelili v vesolje tretji umetni zemeljski satelit. Izstrelitev satelita je bila v skladu z načrti mednarodnega geofizičnega leta v SZ. Tretji ruski SPUTNIK je težak 1327 kg, od česar odpade na instrumente 968 kg. Pot okrog Zemlje napravi v 106 minutah. Največ se oddalji od Zemlje 1880 km. Z instrumenti, ki jih ima tretji SPUTNIK, bodo lahko ugotovili, kako so sestavljeni zgornji sloji ozračja, moč kozmičnih žarkov, mikrometeorjev, podatke o toplotnih spremembah in o drugih geofizičnih pojavih. Okrog Zemlje se giblje tudi del raket, a katero so satelit izstrelili v vesolje. Satelit je tokrat stožaste oblike, v osnovi ima premer 173 cm, visok pa je 257 cm. Radijska postaja v novem satelitu ima veliko oddajno moč. Razen elektrotehničnih virov energije bo radijska oddajna postaja v satelitu izkoriščala tudi energijo iz sončnih baterij.

Za polovico nižji davki

Ravno polovico manj davkov bo plačevalo sedaj 20 milijonov muslimanov verskega poglavarja Aga Kana. Njegovi verniki plačujejo davek namreč v zlatu in draguljih vsako leto v teži, ki do grama ustreza osebnemu teži verskega poseljarja tisto leto. Ker je sedanji poglavar, ki je tehta 300 funtov umrl, in ga je nasledil sin, ki tehta le 150 funtov, bo davek vernikov za polovico nižji.

Grosistično podjetje

MERKUR

Ljubljana, Trubarjeva 1

nudi svojim cenjenim odjemalcem veliko izbiro raznega blaga:

tekstilno blago, konfekcija, modno blago, galanterije, kozmetiko, gospodinjske stroje in potrebščine ter razne uvožene artikle po konkurenčnih cenah.

Obiščite nas in se prepričajte!

Po nevarnih stopinjah

Pred kratkim je newyorška policija aretirala 15 mladincev, ki so pripadali neonacistični organizaciji »Nordijska konfederacija«. »Firerja«, 21-letnega Georgeja Leggeta, so prijeli v trenutku, ko je pripravil izropanje banke. »Konfederacija« je namreč potrebovala 40.000 dolarjev za ureditve svojega začetnega programa.

rikancev in celo Italijanov. Pri tem pa je prišlo v »gibanje« do nesoglasja. Anglež in Nizozemec se s programom nista strinjala, pa sta zadevo povedala doma in tako je zvedela zanjo tudi policija. Pred banko so stale »mrtve straže« v dveh močnih avtomobilih z vključenimi motorji. »Firer« in njegov namestnik sta si potisnila klobuke globoko na oči, si nataknila črne naočnike

in se postavila v vrsto pred banko. Kar nenkrat pa so se »stranke« pred njima obrnile in po »Firerju« in pomočniku so padle gumijevke. Prav tako naglo so bile likvidirane »mrtve straže« pred banko in za rotniki v avtomobilih. Pri vseh so našli orožje. S tem je bila »konfederacija« likvidirana. »Firer« in njegov namestnik sta si potisnila klobuke globoko na oči, si nataknila črne naočnike

DUČE IN GUČE

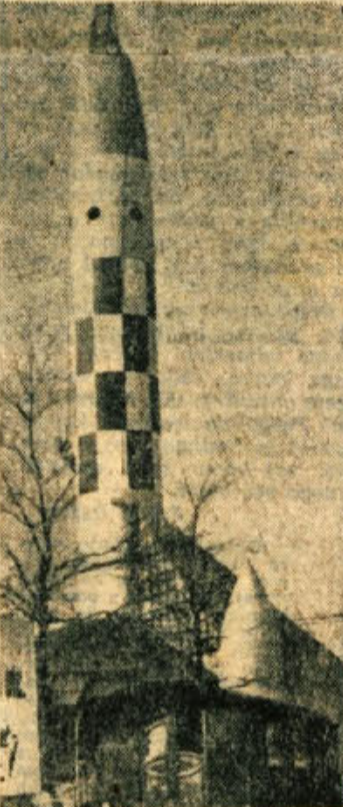
To je bilo med vojno v Hercegovini. Italijani in ustaši so izropali vas, nato pa priredili

Maščevanje konkurence

požrtijo v hiši kmetu Marka Mustapiča. Kuhar je prinesel na mizo pečenega prašička. V domači govorici pravijo takemu pečenemu prašičku guče.

Med tem ko je igralka Anita Ekberg, po rodu Svedinja, nastopala v kabaretu v Coral Gables v Floridi (ZDA), sta ji neprilicakovano priletela dva paradizičnika, ki sta jo zadevala v pral. »Oboževalka« s paradizičniki je bila druga kabaretna igralka Evelyn West. To je bilo njeno maščevanje Aniti, ki je nekaj večerov obiskala njeno predstavo ter sredi igre zapustila dvoranjo. Glavni »kapital« obeh igralk so bujne prsi. Evelyn, ki so jo po dogodku aretirali, je medtem še zakrčila: »Mera mojih prsi je 45 in pol palcev, omih, s katerimi se šopirja Anita, pa le 39 in pol palcev!»

Predno so pričeli jesti, je italijanski oficir vzkičnil: »Vi-va duče! Marko, ki ni dobro razumel in je mislil, da večja pozdrav pečenemu pujsu, je zato dodal: »In svinja, ki ga je skotilale

Na svetovni razstavi v Bruxellesu skrbe tudi za zabavo številnih obiskovalcev. — Posebno privlačna je »svetilska raketa«, v kateri se počutiljo gostje kot prebivalec vesolja. V raketi je prostora za 75 ljudi, visoka pa je 40 metrov.

Usoda prebežnika

V Torontu v Kanadi je policija aretirala jugoslovanskega begunca S. Suštaršiča, starega 38 let, ki je prišel v Kanado pred tremi meseci. Ker ni mogel dobiti dela, je na neki mesnici razbil okno in ukradel klobaso. Na policiji je povedal, da je brez denarja, brez živeža in brez stanovanja. Policist, ki ga je aretiraj, je povedal, da je bil Suštaršič tako sestradan, da je komaj stal. Obsolen je bil na eno leto zapora.

Posledice morebitne atomske vojne

Atomska vojna bi povzročila konec zahodne civilizacije in Sovjetske zveze — je izjavil vodilni avstralski fizik prof. Oliphant v nekem predavanju. Meni, da je popolnoma jasno, da lahko izbruhne atomska vojna po pomoči, na primer zaradi napačne presoje položaja ali tudi zaradi tehnične napake. Po tej vojni bi utrpel razmeroma najmanj škode azijski kontinent. Azijski narodi bi nato prevzeli dediščino Amerike, Evrope in Rusije.

ZLOBA

Slavna angleskega politika Disraelija so vprašali, kakšna je razlika med nesrečo in katastrofo. Duhoviti in pikri Disraeli je odgovoril: »Glejte, če bi Gladstone (njegov politični nasprotnik) padel v Temzo, bi bila to nesreča. Ampak če bi ga potem kdo potegnil spet iz vode, bi bila to katastrofa.»

VEDNO ISTI

Trgovec Moritz stoji z nevesto na poročnem uradu. »Torej ste pripravljeni vzeti to dekle?« »Sem, ampak le v komisijo, raztreseno odgovori trgovec.

DOBER DOMISLEK

»Ja, Tinc, od kdaj si pa ti, stara žena, v protialkoholnem društvu?« se začudi Jernac, ko opazi na prijateljevem reverju abstinentno značko. »Veš, to je trik,« pravi Tinc, »tebi zaupam. Vsi znanci, ki vidijo na meni to značko, me hočejo zapeljati, da bi spet spil kak kozarček. Nazadnje se jim kajpak vdam in tako pijem lepo zastoj...«

SPREMEMBA

»No kako se počutiš v zakonu? Se je mož kaj spremenil?« »Pa še kako! Prej mi je venomer govoril, kaj vse se dogaja v njegovem srcu, sedaj mi pa pripoveduje le o jetrih.«

CESTITKA

»Dovoli, prijatelj, da ti čestitam. Vem, da si boš današ-

nji dan ohranil v spominu kot najsrečnejši svojega življenja.«

»Ja, čakaj — saj se poročim šele jutri.«

»No, prav zato...«

SUMLJIV NASVET

»Veste, če boste nehali piti, boste tudi v ženinih očeh drugi človek.«

»Hm, tovariš doktor — kdo bo pa prvi?«

NERODNA IZJAVA

»Mlado nevesto so tik pred poroko vprašali, kaj misli, da je največja napaka njenega bodočega moža.«

»O, preveč naglas smrči,« je odgovorilo nežno bitje.

Brez besed...

Dhan Gopal Mukherjee

SLON

KARI

89. Vrnila sva se k reki in našla tam Koptija vsega premočenega. Bil je vesel, da je lahko zlezal slonu na hrbet, kjer so mu sončni žarki prijetno ogrevali kožuh. Na poti domov sem se lahko prepračal, da je zakon džunglji resničen: od Karija se je širil rahel neprijeten vonj. Ko je šel v boj, je divjega slona zasovražil in se ga tudi bal. To je bilo vzrok duha, ki ga je izločal. Skoraj štirinajst dni je trajalo, preden je ta duh izgubil. Prijaznost in rahljotnost, s katero smo skrbeli zanj, to je bilo tisto, zaradi česar je pozabil na sovraštvo svojega nasprotnika.

90. Ne boste verjeli, kakšno moč ima lahko godba nad živalmi. Ko sem nekoga popoldneva igral na piščalko, je bilo spočetka vse tiho. Prenehaj sem in zaigral drugo melodijo. Tedaj sem v podrazi džunglje res zaslišal šumenje, kar pa je bilo tudi vse. Spel sem menjal melodijo in igral dalje. Zdal se mi zganilo niti listje in prepričan sem bil, da melega piskanja ne postuša nobena žival. To me je zelo užalo. Šel sem preiskušat zmožnosti za igranje na piščalko in moral sem ugotoviti, da ne znam privabiti k sebi niti ene živali.

91. Biljal se je večer; v džungli se je bolj in bolj mračilo, čeprav je zunaj na tleh igralo še aprilsko sonce. Naposled sem obupan poskušal še z zadnjo melodijo, ki sem jo znal. Nekaj časa se ni nič zganilo. Potem me je piskanje počasi tako prevzelo, da sem pozabil na ves svet in se skoraj zdrnil od presenečenja ko sem zaslišal šum, kakor da nekdo vleče vrvi. Pogledal sem in zagledal jelena, ki so mu nozdri v nemirno drhtele, kot da voča rvoke. S svojim močnim rogovjem se je bil zapletel v ovjalko, ki je visela z drevesa, in se skušal izmotati iz nje.

92. Igral sem in ga opazoval. Naposled se je res izmotal, toda na rogovju mu je ostala mlada vlička in mu ga opletala kakor venec. Prišel je bliže in obstal. Igral sem dalje in iz grmovja ob robu džunglje so prihajale druga za drugo nove, svetlorjave živali: čitah, pižmar, gazele, antilope; videti je bilo, da je vse privabila godba. Nehal sem igrati in zdajel se je ves trop vznemiril, udarcel jelenovih nog ob tla so zazveneli in naglo, kakor se zamaje bilka v vetru, so vse živali izgubile v god. Vrtrepavanje trav in grmičastega področja mi je tja dajalo smer njihove poti.